

**PREDLOG ZAKONA ŠTIPENDIRANJU (ZŠ) EVA: 2006-2611-0002****I. UVOD****1. Ocena stanja in razlogi za izdajo zakona**

Področje štipendiranja je bilo do zdaj urejeno z nekaj členi v Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Podrobneje je bila ta materija urejena v Pravilniku o štipendiranju.

Sedaj veljaven sistem štipendiranja v Republiki Sloveniji pozna naslednje vrste štipendij:

- kadrovske štipendije, ki jih razpisujejo podjetja v skladu s svojimi kadrovskimi potrebami
- republiške štipendije, namenjene vajencem, dijakom in študentom, ki se zaradi slabših socialno-ekonomskih razmer sicer ne bi odločili za šolanje ter
- Zoisove štipendije, ki so namenjene izrazito nadarjenim dijakom in študentom.

Iz naslednje tabele je razvidno skupno število štipendistov glede na stopnjo izobraževanja:

Leto	Srednje šole	Višje šole	Visoke šole	Fakultete in umetniške akademije	Skupaj
1990	48.605	5.403	802	10.759	65.569
1995	44.674	3.853	571	11.932	61.030
1998	40.379	210	1.781	18.848	61.217
1999	38.412	271	1.709	18.595	58.987
2000	37.525	532	1.918	19.393	59.368
2001	37.595	699	1.981	19.724	59.999
2002	37.911	764	2.209	20.073	60.957
2003	37.659	969	1.146	21.433	61.207
2004/05	37.675	1.130	1.146	21.650	60.691

Naslednja tabela prikazuje število štipendistov po vrstah štipendije:

Šolsko leto	Kadrovske štipendije	Republiške štipendije	Zoisove štipendije
1986/87	43.233	16.009	1.006
1987/88	43.791	18.194	2.083
1988/89	42.780	22.503	2.764
1989/90	40.472	28.081	3.575
1990/91	30.713	34.089	4.177

1991/92	20.970	43.126	4.798
1992/93	14.000	47.720	5.810
1993/94	11.108	47.830	6.567
1994/95	9.016	45.482	6.898
1995/96	8.231	47.361	7.437
1996/97	8.249	45.774	9.590
1997/98	8.223	45.803	9.592
1998/99	7.950	43.136	10.259
1999/00	7.841	39.762	11.222
2000/01	7.598	40.629	11.667
2001/02	7.082	40.773	12.191
2002/03	7.000	41.044	12.845
2003/04	6.850	40.988	12.962
2004/05	7.077	40.586	12.915
2005/06		38.942	12.879

1.1. Število štipendij glede na število dijakov in študentov

Število dijakov je v obdobju od leta 1990 do leta 2005 poraslo z 94.576 na 101.878.

Število študentov je v istem obdobju poraslo s 33.565 na 114.794.

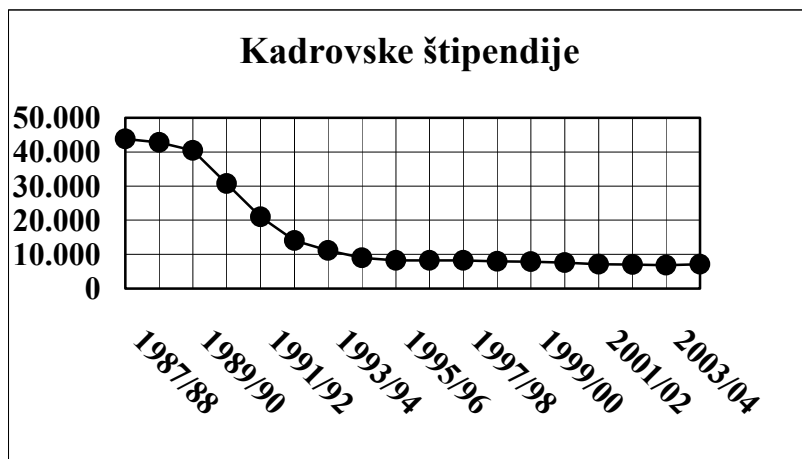
Skupno se je torej v letu 1990 izobraževalo 128.141 dijakov in študentov, v letu 2005 pa je bilo dijakov in študentov 216.672, kar je skoraj 70-odstotno povečanje.

Kot izhaja iz gornjih podatkov se je v obravnavanem obdobju število dijakov in študentov bistveno povečalo, skupno število štipendij pa je padlo z 68.979 na 60.578. V letu 1990 je torej prejemale štipendijo skoraj 54 % dijakov in študentov, v letu 2005 pa le še 28 %. Razmerje bi bilo še bolj neugodno, če se ne bi zvišalo število prejemnikov Zoisovih štipendij.

1.2. Kadrovske štipendije

Število kadrovske štipendije se je po letu 1990 izrazito zmanjševalo. Tako smo v letu 1990 beležili 30.713 kadrovske štipendiste, v letu 2004 pa le še 7.077. V zadnjih letih se v sklop kadrovske štipendije prištevajo tudi štipendije različnih fundacij ter skladov.

Gibanje števila prejemnikov kadrovske štipendije od leta 1987 do leta 2004 je razvidno iz naslednje tabele:



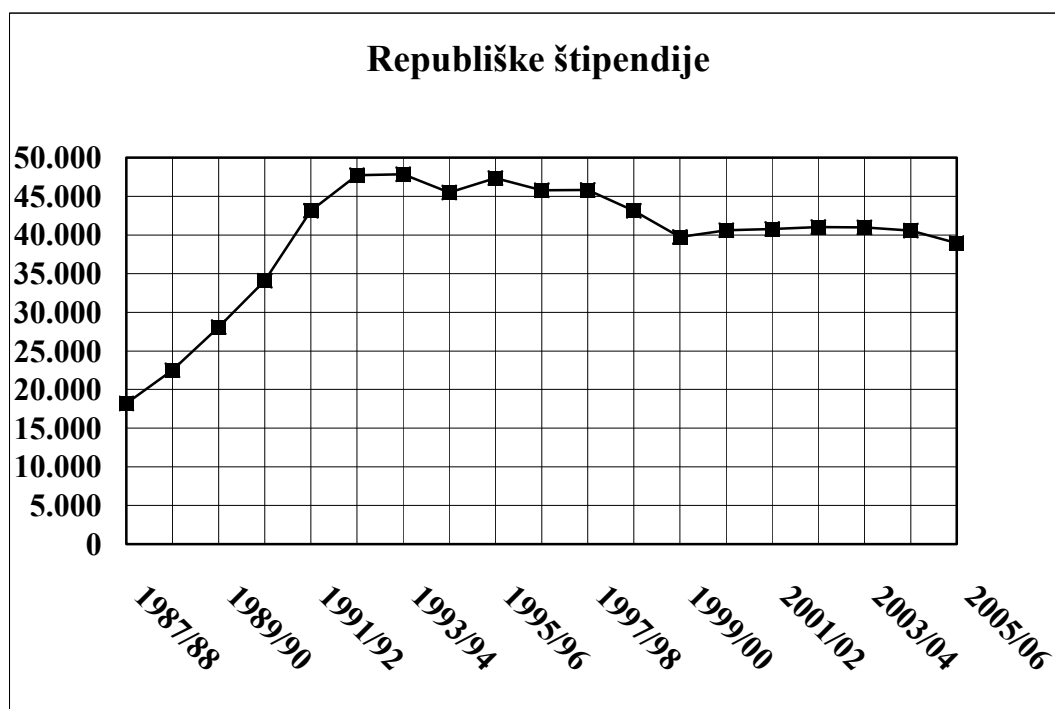
1.3. Republiške štipendije

Republiške štipendije so do zdaj v Republiki Sloveniji predstavljale večinski del štipendiranja. Število republiških štipendij se je z leti povečevalo sorazmerno z zmanjšanjem kadrovskih štipendij. Namenjene so bile vajencem, dijakom in študentom, pri katerih bruto dohodek na družinskega člana ni presegel z zakonom določenega cenusa. Ta se je z leti spreminjal. Do leta 1991 je znašal 55 % povprečnega dohodka v Sloveniji.

Od leta 1991 je materialni cenus za pridobitev pravice do republiške štipendije zakonsko vezan na zjamčeno plačo in je za šolsko leto 1991/1992 znašal 80 % zjamčene plače, za tiste, ki so se šolali zunaj domačega kraja se je zvišal na 110 %. Valorizacije zjamčene plače niso sledile rasti plač ter življenjskih stroškov. Vsako leto strožji cenus je tako izločal štipendiste, pri katerih se dohodek na družinskega člana realno ni dvignil. Zakonski cenus se je zvišal še leta 1993 na 100 % zjamčene plače, za tiste, ki so se šolali zunaj domačega kraja pa na 130 %. Zadnja sprememba na tem področju je bila leta 1998, ko se je cenus za pridobitev štipendije izenačil za vse kandidate, ne glede na kraj šolanja, in sicer na 130 % zjamčene plače.

S pravilniki o štipendiranju je bilo izpadanje štipendistov zaradi presegevanja cenusa omiljeno tako, da štipendisti ob vsakoletnem preverjanju dohodkov štipendije niso izgubili v primerih, če njihov dohodek ni presegal cenusa za več kot določen odstotek. Do leta 1996 za 20 %, kasneje za največ 10 %.

Gibanje števila prejemnikov republiških štipendij od leta 1987 do leta 2005 je razvidno iz naslednje tabele:



Glede na izobraževalne programe in število štipendistov je največ prejemnikov republiških štipendij, ki se izobražujejo na srednjih tehniških in drugih strokovnih izobraževalnih programih, narašča število gimnazijcev, ki so prejemniki republiških štipendij, sledijo programi na srednjem poklicnem izobraževanju ter štipendisti na visokošolskih strokovnih programih.

Gibanje števila republiških štipendistov v letu 2005 po stopnjah izobraževanja je razvidno iz naslednje tabele:

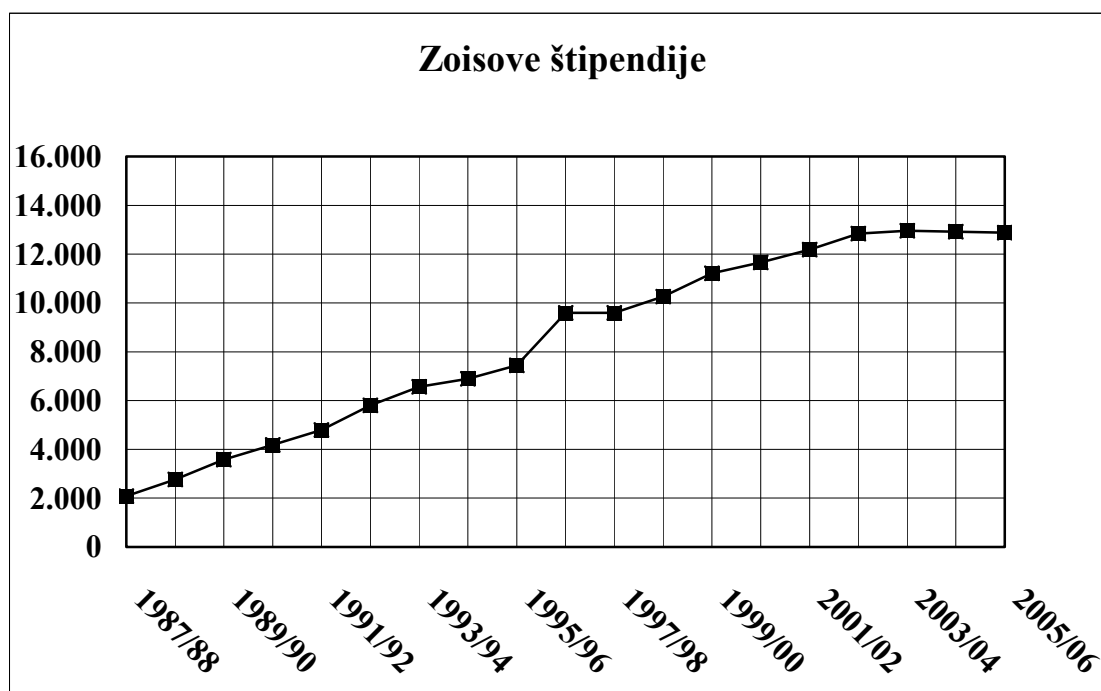
	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	5. letnik	6. letnik	absolvent	SKUPAJ
Nižje poklicno izobraževanje	302	367	Pol leta 306	0	0	0	0	975
Srednje poklicno izobraževanje	2.092	2.306	2.457	12	0	0	0	6.867
Srednje strokovno izobraževanje in gimnazije	3.731	3.863	3.960	5.192	1807	0	0	18.553
Višješolsko izobraževanje	627	494	0	0	0	0	0	1.121
visokošolsko strokovno izobraževanje	1.900	1.350	1.170	80	0	0	1154	5.654
Univerzitetno izobraževanje	1.463	1.145	1.013	986	84	19	845	5.555
Podiplomsko	109	107	0	1	0	0	0	217

izobraževanje								
SKUPAJ	10.224	9.632	8.906	6.271	1.891	19	1.999	38.942

1.4. Zoisove štipendije

Zoisove štipendije predstavljajo štipendije, namenjene intelektualno nadarjenim dijakom in študentom.

Gibanje števila vseh Zoisovih štipendistov od šolskega leta 1987/1988 do 2005/2006 je razvidno iz naslednje tabele:



Večina med vsemi, ki prejemajo Zoisovo štipendijo (12.879), obiskuje srednje strokovne šole in gimnazije (5.876 ali 46 %) oziroma se izobražujejo na univerzi (6.476 ali 50 %).

1.5. Razlogi za sprejem zakona

Štipendiranje je zdaj urejeno le s šestimi členi Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in s pravilnikom, ki je izdan na njegovi podlagi. Podzakonski akt ne more urejati vsega razvejanega sistema štipendiranja, ker je to predmet zakonske regulative.

Sedaj veljaven sistem štipendiranja in drugih pomoči, ki so namenjene štipendistom, je nepregleden, saj je urejen v različnih predpisih, zaradi česar je tudi administrativno in institucionalno razdrobljen in posledično drag. Tako Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje prejme približno 66.000 vlog letno za pridobitev republiške štipendije, centri za socialno delo pa okrog 250.000 vlog za otroški dodatek za 420.000 otrok. Pri odločanju o upravičenosti do otroškega dodatka in republiške štipendije zahtevajo Zavod RS za zaposlovanje in centri za socialno delo enaka dokazila.

Predlog novega zakona o štipendiranju zajema upoštevane dohodke v neto zneskih, skupni dohodek družine in družinske člane, ki se upoštevajo pri izračunu, pa ureja v skladu z ugotovitvami vladne delovne skupine za pripravo reform socialnih transferjev in Službe vlade RS za razvoj. Ureditev, kot je predlagana v zakonu o štipendiranju, bo z novim zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki se pripravlja, na enak način ugotavljala upravičenost do drugih socialnih transferjev, med drugim tudi do otroških dodatkov. Zato se odločanje o republiških štipendijah prenaša iz Zavoda RS za zaposlovanje na centre za socialno delo, ki imajo v svojih bazah podatkov tudi večji del podatkov, potrebnih za odločanje o štipendiji in njeni višini. Predlagane rešitve tako pomenijo racionalizacijo in s tem pocenitev dela države ter imajo posledice v vzpostavitvi enotnega in socialno pravičnejšega sistema dodeljevanja pomoči otrokom za šolanje, vzpostavitvi uporabnikom bolj prijaznega načina uveljavljanja pravic, bistveno učinkovitejši administraciji na tem področju, zmanjšanju stroškov, ki so sedaj povezani s podvajanjem sistemov, ter zagotovitev lažjega izvajanja kontrole nad namenskim podeljevanjem sredstev in načrtovanja sredstev.

Naslednji pomemben razlog za sprejem predlaganega zakona je bistveno večja vključitev dijakov in študentov v sistem štipendiranja. Kot izhaja iz predstavljenih podatkov, se je v Sloveniji v zadnji 15 letih skupno število dijakov in študentov skoraj podvojilo (s 128.141 na 216.672), število štipendij pa je v istem obdobju padlo z 68.979 na 60.578.

Če želimo spremeniti to neugodno razmerje, je potreben dvig vstopnega cenzusa za pridobitev (republiške) štipendije, saj ta sedaj znaša 130 % bruto zajamčene plače (309,05 EUR) na družinskega člana. Za štiričlansko družino to predstavlja 1.236,20 EUR bruto prejemkov ali dve bruto plači po 618,10 EUR. Ta znesek je zelo nizek in je predstavljal izločitveni kriterij, zaradi katerega štipendije niso mogli dobiti tudi nekateri dijaki in študenti, ki so iz socialno šibkejših družin. Dvig vstopnega cenzusa na 60 % bruto minimalne plače (313,10 EUR) pomeni v štiričlanski družini 1.252,40 EUR neto skupnih prejemkov, ali dve neto plači po 626,20 EUR.

Naslednji pomemben razlog za sprejem predlaganega zakona je omogočanje šolanja oziroma študija večjemu številu revnejših dijakov in študentov, saj so bili z nizkim cenzusom za pridobitev republiške štipendije prizadeti predvsem ti dijaki in študenti. Dvig cenzusa za pridobitev republiške štipendije bo imel torej vpliv na povečanje števila štipendij v revnejših družinah, poleg tega pa se predlaga izrazitejše povečanje dodatka glede na dohodek v družini štipendista.

Zanimanje delodajalcev za dodeljevanje kadrovskega štipendij je v zadnjih 15 letih izrazito upadlo. V zadnjih letih je podeljenih le približno 7.000 kadrovskega štipendij letno. Na zmanjšanje števila kadrovskega štipendij so poleg splošnega ekonomskega stanja v gospodarstvu in družbi vplivale tudi nizke ekonomske vzpodbude, ki so jih bili deležni delodajalci štipenditorji.

Zato želimo s spremembami stimulirati obseg kadrovskega štipendiranja, kar bi dosegli z različnimi ukrepi. V prvi vrsti je temu namenjeno sofinanciranje kadrovskega štipendij.

Nadaljnji pomemben razlog za sprejem predlaganega zakona je omogočanje sofinanciranja kadrovskega štipendij, ki jih podeljujejo delodajalci in nosilci regijskih štipendijskih shem (sofinanciranje enotnih regijskih štipendijskih shem) in občine. V okviru regijskih štipendijskih shem je zdaj podeljenih približno 600 štipendij, kar je relativno malo. S predlaganimi spremembami želimo doseči bistveno povečanje števila štipendij, ki jih dodeljujejo nosilci regijskih štipendijskih shem. S pomočjo regijskih štipendijskih shem, ki bodo temeljile na partnerstvu med regionalnimi nosilci razvoja, je mogoče (i) uskladiti razmerje med ponudbo in potrebami po kadrih v posamezni regiji; (ii) dvigniti raven izobrazbene strukture v regiji, (iii)

vplivati na znižanje strukturne brezposelnosti, (iv) vplivati na vračanje izšolanih kadrov iz univerzitetnih središč v regijo, (v) spodbuditi podjetja v regiji za kadrovske štipendiranje in načrtovanje razvoja kadrov, (vi) približati kadrovske funkcije potrebam trga delovne sile, (vii) zmanjšati odliv kadrov v velike centre, kar bo vplivalo na zmanjševanje razvojnih razlik posameznih regij v Sloveniji.

Preoblikovanje Zoisovih štipendij predstavlja močno zavezo države k razvoju lastnih kadrov in spodbujanju tistih potencialov, ki jih država potrebuje za povečanje konkurenčnosti in uspešnosti. V predlogu zakona se opušča nekatere kriterije za pridobitev Zoisove štipendije, kot je bilo testiranje intelektualne nadarjenosti kot osnovni kriterij pa se ohranja učni oziroma študijski uspeh. »Testi inteligentnosti ne odkrivajo vseh nadarjenosti; s temi testi ni mogoče odkriti npr. umetniških nadarjenosti, psihomotorične nadarjenosti, socialne nadarjenosti, praktične nadarjenosti, Testi odkrivajo samo potenciale, ki ni nujno, da jih otrok kasneje tudi izrazi v nadarjenem vedenju (aktivnostih in dosežkih), na testni rezultat (zlasti pri množičnem, enkratnem testiranju) lahko vpliva trenutno razpoloženje učenca, motivacija in drugi ovirajoči dejavniki v učencu in zunaj njega, skupinski testi inteligentnosti imajo še to omejitev, da so primerni le za presejanje ("screening"), ne pa za dokončno identifikacijo nadarjenega učenca; skupinski testi lahko celo "podcenjujejo" otrokovo nadarjenost, MFBT (ki se sedaj uporablja kot merilo za štipendiranje nadarjenih) je eden od klasičnih testov sposobnosti, ki ni bil konstruiran za namene odkrivanja nadarjenih, in ima vse omenjene pomanjkljivosti, pri učencu odkriti potencial nadarjenosti, ki se pokaže na testih sposobnosti šele ob koncu osnovne šole ali celo v srednji šoli, ne zagotavlja, da se bo ta potencial sploh kdaj izrazil v izjemnih dosežkih.«¹ Zato se poleg uspeha uvaja pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe za dijake, za študente pa uvrstitev med najboljših nekaj procentov študentov v svoji generaciji. Ne glede na uspeh se uvaja nov kriterij za izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja tako za dijake kot študente, ki jih morajo izkazovati vsake dve leti. Izjemni dosežki pa so najboljši pokazatelj učenčeve, dijakove in študentove uresničene nadarjenosti na določenem področju. Ta instrument predstavlja močno zavezo države k razvoju lastnih kadrov in spodbujanju tistih potencialov, ki jih država potrebuje za preboj med uspešne.

Če želimo omogočiti večje vključevanje dijakov in študentov razvojno in raziskovalno delo ter povezovanje z delodajalci, šolo in univerzo, je posebna nagrada za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe spodbuda le teh za odgovorno gospodarjenje z naravnimi viri in lahko predstavlja začetek graditve dolgoročne politike in ukrepov na ekonomskem, družbenem in ekološko trajnostnem področju.

Predlagane rešitve so skladne z Okvirom gospodarskih in socialnih reform, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, v njem pa je poudarjena potreba sofinanciranja kadrovske štipendije in povečanje sofinanciranja regijskih štipendijskih shem s strani države, preučitev preoblikovanja Zoisovih štipendij ter njihova uveljavitev kot štipendij za nagrajene študijske in obštudijske dosežke.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Poglavitni cilji so:

- povečati število štipendistov,
- stimulirati socialno šibkejša otroka za šolanje in študij,
- nova ureditev štipendij naj ne prikrajša dosedanje prejemnike štipendij,
- zmanjšati obseg dela dijakov in študentov ter s tem vplivati na skrajšanje dobe šolanja oziroma študija,

¹ Red.prof.dr. Drago Žagar, Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo, Ljubljana, 22.marca 2007

- poenotenje, večja transparentnost in enostavnejša shema socialnih transferov,
- preoblikovanje sedanjih Zoisovih štipendij,
- udeležencem izobraževanja odraslih zagotoviti enake pravice pri štipendiranju, kot jih imajo dijaki oziroma študenti,
- pospeševanje kadrovskih štipendij,
- podpreti sistem delovanja enotnih regijskih štipendijskih shem, ki temelji na partnerstvu med regionalnimi nosilci razvoja in predstavlja izjemen pomen za razvoj regij in občin v Sloveniji,
- vzpodbuditi soodgovornost za razvoj družbe prek nagrade za prispevek k trajnostnem razvoju družbe,
- aktivirati človeške vire s pomočjo štipendiranja tako, da se zagotovi gospodarstvu ustrezno kvalificirane kadre za prenos novih znanj in tehnologij v smeri pospešitve razvoja produktov in storitev,
- spodbujanje vpisa na vrste in področja izobraževanja, ki pospešujejo gospodarski razvoj in izboljšujejo zaposljivost.

2.2. Načela predloga zakona:

- pregledna in enotna ureditev področja štipendiranja,
- povečanje dostopnosti do pridobitve štipendij,
- vzpodbujanje zaposljivosti glede na potrebe trga dela in gospodarstva,
- podpora trajnostnemu razvoju družbe na gospodarskem, družbenem in okoljevarstvenem področju,
- vzpodbujanje podjetij za kadrovsko štipendiranje in načrtovanje kadrov v regiji s sofinanciranjem kadrovskih štipendij
- vzpostavitev uporabnikom bolj prijaznega načina uveljavljanja pravic,
- racionalizacija dela državne uprave,
- lažje izvajanje kontrole nad namenskim podeljevanjem sredstev in načrtovanjem sredstev.

2.3. Predlagane rešitve so:

- a) Instrument, ki omogoča pridobitev republiške (državne) štipendije, je vstopni cenzus, ki je odvisen od dohodka v štipendistovi družini na družinskega člana glede na minimalno plačo. Če želimo bistveno povečati vključitev dijakov in študentov v sistem štipendiranja, je nujno dvigniti ta cenzus od 130 % bruto zajamčene plače (309,05 EUR), kar znesse 39 % bruto minimalne plače (203,50 EUR), zato smo se odločili, da dodatno dvignemo cenzus na družinskega člana na predlaganih 60 % minimalne plače (313,10 EUR) na družinskega člana. Ta sprememba bo zagotovila povečanje število štipendistov.

S tem v zvezi je treba posebej opozoriti, da se je sistem upoštevanih prejemkov za ugotavljanje cenzusa spremenil. V sedanjem načinu izračuna dohodka na družinskega člana se upoštevajo vsi bruto dohodki, v predlaganih spremembah pa se bodo upoštevali neto dohodki na družinskega člana. Navedena sprememba omogoča za ocenjenih 10.000 večje število prejemnikov državnih štipendij.

Republiške štipendije se bodo po predlogu zakona preimenovala v državne štipendije. Izraz »republiške štipendije« izhaja namreč še iz časa, ko je bila Slovenija republika v nekdanji državi.

- b) Z namenom omogočanja šolanja oziroma študija večjemu številu predvsem revnejših dijakov in študentov se je izraziteje povečal dodatek glede na dohodek v družini štipendista. Ta rešitev in dvig vstopnega cenusa za pridobitev državne štipendije bosta najpomembneje vplivala na dodatno zagotavljanje ustrežnejšega materialnega položaja socialno šibkejših študentov, ki jim na drugi strani ne bo treba delati prek študentskih servisov v tolikšnem obsegu kot sedaj.
- c) Zneski štipendij in dodatkov k štipendijam so bodo zvišali, vendar selektivno, odvisno od ciljev, ki se želijo doseči. Tako se bo za 11 % dvignila državna štipendija za dijake in študente, za 22 % se bo v primerjavi s sedanjim zneskom pri državni štipendiji zvišal najvišji dodatek glede na dohodke v družini (višje štipendije za revnejše), za 21,7 % se bo zvišal dodatek za področje izobraževanja. Dodatek za funkcionalno prizadetost se ni bistveno spreminjal, opuščen pa je dodatek za letnik izobraževanja, ki ni v neposredni povezavi z namenom štipendij. Nekoliko se je znižal (na 79 EUR) dodatek za bivanje v domovih. Razlog za znižanje je v tem, da se je bivanje v dijaških oziroma študentskih domovih »subvencioniralo« iz dveh naslovov, poleg dodatka k štipendiji tudi na podlagi 73.b člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 100/04), in sicer v višini 20% povprečne letne cene bivanja v študentskih domovih, kar znaša 13,77 EUR. To pa je tudi znesek, za katerega se je znižal dodatek za bivanje zunaj stalnega bivališča. Zoisove štipendije so ostale na približno enaki višini, za revnejše prejemnike teh štipendij pa je na novo uvedena možnost pridobitve dodatka glede na dohodke v družini (od 20 do 51 EUR).
- d) V predlogu zakona je predvideno, da bodo o državni štipendiji na prvi stopnji odločali centri za socialno delo, ki imajo v svojih računalniških bazah večino podatkov o štipendistih in njihovih družinah že iz postopka za otroški dodatek. Centri za socialno delo tudi v obeh primerih odločajo na podlagi splošnega upravnega postopka. S tem bosta oba sistema preglednejša, enostavnejša in racionalnejša ter za dijaka in študenta manj zahtevna, saj bo odpadlo dvojno zagotavljanje potrdil in drugih dokumentov. Poleg tega bo zagotavljanje obeh pravic na enem mestu omogočalo lažji nadzor nad postopki in porabo sredstev.
- e) V predlogu zakona lahko Zoisovo štipendijo pridobi dijak ali študent, ki izpolnjuje splošne pogoje in:
- ima v zaključnem razredu osnovne šole povprečno oceno najmanj 4,5 ali več ter pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe ali,
 - ima v srednji šoli povprečno oceno najmanj 4,1 ali več ter pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe, ali
 - je maturant z izjemnim splošnim uspehom – zlati maturant, ali
 - ima v višješolskem ali visokošolskem izobraževanju povprečno oceno najmanj 8,5 ali več ali je uvrščen med najboljših nekaj odstotkov študentov v svoji generaciji, ali
 - je dosegel izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja ne glede na letnik šolanja.

Za izjemne dosežke se bodo šteli: najvišja mesta na državnem tekmovanju, priznanja za najboljše raziskovalne naloge maturanti z izjemnim splošnim uspehom, udeležba in najvišja mesta na mednarodnem tekmovanju po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, razvojne dejavnosti, umetnosti in športa, nagrajeno znanstvenoraziskovalno, razvojno ali umetniško delo na državni ali mednarodni ravni, objava znanstvenoraziskovalne naloge v strokovni reviji ali zborniku, izjemni uspeh na nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli. O Zoisovi štipendiji bo odločal Javni Sklad RS za razvoj kadrov in štipendije. Metodologijo za določitev deleža štipendistov med osnovno šolo, srednjo šolo, višjo in visoko šolo ter vstopne pogoje za štipendiste glede na uspeh ter glede na pozitivno mnenje učiteljskega zbora in svetovalne službe, natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo. Metodologijo za rangiranje študentov znotraj generacije

ter odstotni delež štipendistov za posamezne študije natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju ministrom, pristojnim za visoko šolstvo. Metodologijo za razvrščanje kandidatov v skladu z merili iz drugega odstavka tega člena natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo in ministrom pristojnim za visoko šolstvo.

S tem v zvezi je treba posebej poudariti, da se bo povečala Zoisova štipendija za dijake in študente, ki so poleg tega še socialno šibkejši. Po predlogu zakona bo namreč k Zoisovi štipendiji pripadal tudi dodatek glede na dohodek na družinskega člana, ki ga po veljavnem sistemu nimamo, na novo pa je uveden tudi dodatek za vrsto in področje izobraževanja, ki omogoča zaposljivost glede na potrebe gospodarstva in trga dela, ki ga do zdaj prav tako ni bilo.

f) Poudarek na kadrovskih štipendijah

Razvoj tehnološke in poslovne infrastrukture je temeljni kamen za razvoj in konkurenčnost gospodarstva v državi. Človeške vire je treba s pomočjo štipendiranja stimulirati tako, da se zagotovi gospodarstvu ustrezno kvalificirane kadre za prenos novih znanj in tehnologij v smeri pospešitve razvoja produktov in storitev. V ta namen se bo dodeljevanje kadrovskih štipendij stimuliralo neposredno prek sklada za delodajalce, ki niso vključeni v regionalne sheme. Na ta način se bo število štipendij povečevalo, s spodbudami za delodajalce se bo ponovno uveljavilo kadrovske štipendiranje kot osnovna oblika štipendiranja v skladu z zahtevami gospodarstva in trga dela.

Predlog zakona omogoča sofinanciranje kadrovskih štipendij, ki jih podeljujejo delodajalci, nosilci regijskih štipendijskih shem in lokalne skupnosti (občine). Namen dodeljevanja kadrovskih štipendij iz regijskih štipendijskih shem je uskladiti interese delodajalcev, nosilcev regijske sheme in države. S tem se usklajuje tudi ponudba in povpraševanje po kadrih v posamezni regiji, znižuje strukturna brezposelnost, vzpodbuja podjetja za kadrovske štipendiranje in načrtovanje kadrov v regiji, vračanje izšolanih kadrov iz univerzitetnih središč v regijo, omogoča pa se tudi vzpostavitev in razvoj partnerstva med nosilci razvoja v regiji. Zato je sofinanciranje te vrste kadrovskih štipendij izjemnega pomena za razvoj regij in lokalnih skupnosti in se bo zagotavljalo v višini 50 % posamezne štipendije, vendar največ v višini 30 % minimalne plače (156,55 EUR).

Vzpodbujanje vpisa na vrste in področja izobraževanja, ki bodo omogočale večjo zaposljivost glede na potrebe gospodarstva in trga dela, je predvideno že v sedanjih ureditvah, vendar je v predlogu zakona temu področju dan večji poudarek. Predviden je poseben dodatek za vrsto in področje izobraževanja, ki se bo dodelil za tiste vrste in področja izobraževanja, ki jih bo glede na potrebe trga dela s podzakonskim aktom določil minister, pristojen za delo.

g) Predlog zakona na novo uvaja tudi nagrado za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe, ki znaša od 500 do 5000 euro dijaku ali študentu, ki bo z izjemnimi dosežki prispeval k trajnostnemu razvoju družbe na gospodarskem, družbenem in okoljevarstvenem področju, bo sklad izplačal enkratno nagrado, ne glede na to ali je štipendist ali ni. Maja 2001 je Evropska komisija sprejela Strategijo trajnostnega razvoja, v kateri predstavlja dolgoročno politiko in ukrepe na ekonomskem, družbenem in ekološko trajnostnem področju. Strategija je bila predstavljena na Evropskem svetu junija 2001. Poudarja, da morajo gospodarski razvoj, družbeni razvoj in varstvo okolja delovati skladno. Definicija trajnostnega razvoja pomeni »zadovoljiti trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrozili zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij«. Predlog zakona določa, da bo sklad na podlagi javnega razpisa letno določil pogoje za podelitev nagrade za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe tako na gospodarskem, družbenem kot okoljevarstvenem

področju. Kot kriterij za izbiro se bodo upoštevala najvišja mesta na državnem tekmovanju, vsebina raziskovalnih nalog, inovativnih izdelkov ali storitev na občinski, regionalni ali državni ravni, vidni dosežki na mednarodnem tekmovanju po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področju gospodarstva, družbe in naravovarstva, nagrajeno znanstvenoraziskovalno, razvojno, aplikativno ali umetniško delo na ravni podjetja, državne ali na mednarodni ravni na teh področjih, objave znanstvenoraziskovalne naloge, projekta v strokovni reviji ali zborniku na teh področjih in izvedeni projekti, naloge v podjetjih, ustanovah v državi ali na mednarodni ravni na teh področjih in podeljeni patenti na teh področjih.

h) Sredstva za izplačevanje državnih štipendij in Zoisovih štipendij in sofinanciranje kadrovske štipendije in nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe zagotavlja proračun Republike Slovenije. Zoisove štipendije, se izplačujejo iz Sklada za razvoj kadrov in štipendije. Za sofinanciranje kadrovske štipendije se iz državnega proračuna zagotavljajo sredstva skladu za razvoj kadrov in štipendije iz naslova evropskega socialnega sklada . Sklad bo pridobival sredstva iz koncesijskih dajatev po Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, iz sredstev Evropskega socialnega sklada, dohodkov od upravljanja s prostimi denarnimi sredstvi sklada in drugih virov.

i) Uvedba evropskega življenjepisa in zbirne mape, ki jo bo moral kandidat predložiti k vlogi o pridobitvi štipendije, bo kot instrument uvedel sistem razvoja spremljanja štipendistovih kompetenc in dosežkov ter mu omogočil boljšo samozavest in večje vključevanje v razvojno in raziskovalno, strokovno ali humanitarno delo tako pri delodajalcih kot v šoli, na univerzi ali nasploh v družbi.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona predvideva več virov za financiranje štipendij, in sicer:

a) DRŽAVNI PRORAČUN:

- za izplačevanje državnih štipendij se sredstva zagotavljajo iz državnega proračuna. Obseg sredstev za navedene štipendije je za leto 2007 na letnem nivoju ocenjen v višini 73.100.000,00 EUR, za leto 2008 pa v višini 73.800.000,00 EUR. Ocena sredstev za navedeni leti izhaja iz določila, da se predlog zakona uveljavi za šolsko leto 2008/2009, kar posledično pomeni, da se v letu 2007 in do septembra 2008 zagotavljajo sredstva na podlagi veljavnega Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, od septembra 2008 dalje in v letu 2009 pa že celotno leto. Glede na ocenjeno povečano število prejemnikov državnih štipendij iz državnega proračuna za približno 10.000 in ob upoštevanju dviga osnovne državne štipendije ter sprememb v dodatkih k štipendijam se ocenjuje obseg sredstev iz državnega proračuna na letnem nivoju v višini 94.657.400,00 EUR.
- za Zoisove štipendije , ki se izplačujejo iz sklada za razvoj kadrov in štipendije, se ocenjuje potrebni letni obseg sredstev v višini 16.100.000,00 EUR število štipendistov se ocenjuje za 4.000 nižje. Za leto 2008 so sredstva zagotovljena, za leto 2009 pa so potrebna dodatna sredstva iz državnega proračuna v višini 9.100.000,00 EUR.
- za nagrade dijakom in študentom iz naslova prispevka k trajnostnemu razvoju, ki se izplačujejo iz sklada za razvoj kadrov in štipendije, se ocenjuje potrebni letni obseg sredstev v višini 1.850.000,00 EUR in predstavljajo dodatna potrebna sredstva državnega proračuna od leta 2009 dalje.
- za sofinanciranje kadrovske štipendije se iz državnega proračuna zagotavljajo sredstva skladu za razvoj kadrov in štipendije iz naslova evropskega kohezijskega sklada kot namenska – programska sredstva na letnem nivoju v višini 223.264 EUR v letu 2007 za šolsko leto 2007/2008, od leta 2008 dalje pa se obseg sredstev povečuje od 1.803.000 EUR v letu 2008 do preko 3.755.630 EUR v letih 2012 in 2013.

b) DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA:

za kadrovske štipendije, ki se sofinancirajo v okviru sklada za razvoj kadrov in štipendije, je predviden dodatni vir, kot namenska sredstva iz naslova koncesijske dajatve po zakonu, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti; sredstva se ocenjujejo v višini 3.338.341,00 EUR na letnem nivoju

Ocenjena sredstva sklada za razvoj kadrov in štipendije v povprečni letni višini 7.000.000 EUR se bodo namenila za:

- sofinanciranje kadrovske štipendije delodajalcem, in sicer za najmanj 2.500 štipendij, s povprečno višino sofinanciranja 100 EUR, kar pomeni obseg sredstev na letnem nivoju v višini 3.000.000 EUR;
- sofinanciranje enotnih regijskih štipendijskih shem v dvanajstih slovenskih razvojnih regijah (od 4.000 do 5.000 štipendij). V obdobju 2008-2013 v višini 17,6 milijonov EUR oziroma do 4.000.000 EUR letno iz Operativnega programa razvoja človeških virov, v okviru 1. razvojne prioritete »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti«, 3. prednostna usmeritev »Štipendijske sheme«.

Sklad za vsako leto sprejme poslovni in finančni načrt skladno z oceno razpoložljivih namenskih in programskih sredstev za posamezno leto in na tej podlagi tudi izvede javne razpise za dodelitev razpoložljivih sredstev po posameznih namenih oz. vzpodbudah.

4. ZAGOTOVITEV SREDSTEV ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU

Kot je bilo že navedeno pod točko 3, se bodo sredstva za izvajanje predloga zakona zagotavljala za šolsko leto 2008/2009 oz. od septembra 2008 dalje. Iz državnega proračuna se bo zagotavljalo sredstva za državne štipendije in sredstva skladu za razvoj kadrov in štipendije za štipendije za izjemne dosežke in za sofinanciranje kadrovske štipendije neposredno in preko štipendijskih shem. Sredstva se bodo planirala v okviru predloga sprememb proračuna 2008 in predloga proračuna 2009, s tem da je v sprejetem proračunu 2008 že zagotovljen ustrezen obseg sredstev za začetek šolskega leta 2008/2009.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Na nivoju Evropske unije ni enotnega sistema pri zagotavljanju (socialnih) pomoči študentom in dijakom. Predlog zakona o štipendiranju tako ni povezan s pravnim redom Evropske unije.

Značilnost visokošolskih izobraževalnih sistemov v Evropi so precejšnje finančne podpore študentom. Za različne vrste podpor študentom so države letno namenjale vsoto, ki predstavlja do petine vseh stroškov visokega izobraževanja.

5.2. Glede na različne oblike finančne pomoči študentom lahko države članice Evropske unije razvrstimo v skupine držav, kjer je vzpostavljen sistem:

- znižanja ali oprostitve plačila vpisnin in šolnin, štipendij ter posojil,
- pomoči družinam študentov v obliki denarnih dodatkov in davčnih olajšav za starše,
- specifične oblike finančne pomoči, ki je namenjena nastanitvi, prehrani, prevozu in zdravstveni skrbi študentov,
- druge oblike pomoči, ki jo države namenjajo za študij v tujini ali za pomoč tujim študentom.

Sistemi pomoči se po posameznih državah razlikujejo. Tako imajo nekatere države le eno ali dve od prej naštetih oblik, v drugih pa kombinacijo večjih oblik podpore. Glede na našete oblike finančne podpore, lahko države razdelimo na štiri kategorije oziroma skupine:

- države, ki nudijo študentom štipendije (grants) in posojila (loans): Finska, Švedska, Danska, Norveška in Islandija
- države, kjer oblike štipendij in posojil kombinirajo s podporo pri plačilu šolnine: Nizozemska, Irska in Velika Britanija
- države štipendije in posojila kombinirajo z družinskimi dodatki in davčnimi olajšavami za družine študentov: Nemčija, Avstrija, Grčija in Luksemburg
- države, ki poznajo kombinacijo vseh različnih načinov finančne podpore: Belgija, Španija, Francija, Italija in Portugalska.

5.3. V nekaterih državah Evropske unije je finančna pomoč države pri izobraževanju opredeljena kot podpora za plačevanje vpisnine in šolnine. Za določene kategorije študentov pa država v celoti pokriva stroške vpisnin in šolnin. Ta oblika pomoči je namenjena študentom, ki izhajajo iz revnejših okolij (Belgija, Španija, Francija, Italija, Portugalska). Vpisnina in šolnina ne predstavljata samo kritje stroškov izobraževanja, temveč imata tudi značaj redistribucije stroškov. To pomeni, da družine z večjimi dohodki plačujejo relativno visoke vpisnine/šolnine, družine z nižjimi dohodki pa so oproščene ali pa prejema podpora za plačilo. V Evropski uniji so tudi države, kjer država v celoti krije stroške izobraževanja. Med temi državami najdemo Dansko, Grčijo, Luksemburg, Avstrijo, Finsko in Švedsko. Tako je tudi v Nemčiji, z izjemo zveznih dežel Baden–Wuerttemberg in Berlin, kjer so bile uvedene vpisnine. V nekaterih primerih študentje plačujejo le prispevke oziroma članarine organizacijam, ki skrbijo za njihove storitve.

5.4. Na področju sistemov štipendiranja je sistem v državah Evropske unije takšen, da predstavljajo štipendije in posojila dve glavni obliki podpore študentov. Značilnost štipendij je, da študentje prejetih sredstev ne vračajo, medtem ko morajo študentsko posojilo vrniti po obdobju študija. Posebna oblika pomoči pa so nagrade, povezane s študijskim uspehom za izbrane študente. Tako se v Grčiji, Španiji in na Portugalskem dodeljujejo na podlagi doseženih individualnih dosežkov in niso vezane na dohodke študenta.

Najbolj razširjena oblika finančne podpore za študij so štipendije, vendar veliko držav nudi tudi posojila, ki skupaj s štipendijami tvorijo kombinirani sistem, študentje pa se sami odločajo o tem, ali bodo posojilo za študij sprejeli. Izjema je Nemčija, kjer študentje, upravičeni do finančne pomoči, prejema enaka deleža štipendij in posojil. Sistema štipendij ali posojil sta v nekaterih državah ločena, kar pomeni, da študentje, ki niso upravičeni do štipendij, lahko dobijo posojila in obratno (takšna je na primer ureditev v Franciji).

5.5. Splošni pogoji za pridobitev finančne pomoči za študij so povezani s študentskim statusom in so si v državah Evropske unije podobni. Prejemniki pomoči morajo biti vpisani na eno od priznanih visokošolskih ustanov oziroma v njene programe ali smeri. V večini držav je pomoč omejena izključno na redne študente. V nekaterih državah je finančna pomoč omejena le na enkratni prvi vpis na izobraževalni program, kar pomeni, da posameznik do finančne pomoči ni upravičen, če je že pridobil visokošolsko kvalifikacijo. Z izjemo nekaterih držav (Luksemburg, Nizozemska, Velika Britanija) večina ureditev pozna določene pogoje za dodelitev štipendij in posojil. Finančna pomoč države je namenjena bodisi študentom z najnižjimi dohodki (glede na dohodke družine in/ali študenta) bodisi večini študentov ob določenem maksimumu študentskih dohodkov. V večini držav pa velja, da študent ni upravičen do finančne pomoči države, če neto dohodki presegajo maksimalno višino določenega cenusa. Veliko držav pa pozna tudi vmesne oblike pomoči države, kjer vsota pomoči pada z rastjo dohodkov študenta. V nekaterih državah, kot so na primer Danska, Nizozemska, Finska in Švedska, morajo ob koncu leta študentje, pri katerih so letni prihodki

večji od dovoljenega zneska, vrniti vsoto, ki presega dovoljeni znesek. V drugih državah je višina pomoči odvisna tudi od kraja bivanja v času študija in od tega, ali študentje živijo s starši ali ne. Povečan znesek finančne pomoči je v nekaterih državah namenjen tudi študentom, ki se vpišejo na izobraževalno institucijo daleč od uradnega prebivališča; takšna je na primer ureditev v Italiji, Avstriji in na Portugalskem.

5.6. Večina držav upošteva, da je študent odvisen od finančne in druge pomoči staršev do 25. leta starosti. Izjema so Danska, Švedska in Finska, ki upoštevajo prihodke študenta že od 20. leta starosti.

5.7. Države se med sabo razlikujejo tudi po tem, da nekatere tudi s štipendijami vzpodbujajo k vpisu za deficitarne poklice. Na Finskem ne poznajo nobene podpore za deficitarne poklice v obliki štipendij. Tudi v Veliki Britaniji na splošno ni štipendij, s katerimi bi privabljali študente k študiju določenih smeri. V Angliji in Walesu pa na podiplomskem študiju podeljujejo posebne štipendije – v Angliji 150 funtov tedensko in posebna plačila novo kvalificiranim učiteljem določenih smeri (matematika, tuji jeziki, domači jezik, tehnologija itd.), ki uspešno zaključijo prvo leto poučevanja.

5.8. V Luksemburgu, kjer na primer posojila dopolnjujejo štipendije, sta relativna deleža obeh oblik pomoči določena v razmerju z dohodki tako študentov kot njihovih družin. Na Nizozemskem se višina osnovne štipendije določi samo v odnosu s študentovimi prihodki, cenzus je dokaj visok. Dodatna štipendija je namenjena samo študentom, katerih prihodki staršev ne presegajo določenega cenzusa. Dodatno posojilo lahko dobijo vsi študentje, neodvisno od prihodkov njihovih staršev. Višina posojila je odvisna od zneska dodatne štipendije. Na Danskem, Švedskem in v Nemčiji, kjer sta deleža štipendij in posojil konstantna, se celotna vsota podpore postopno zniža, ko prihodki študenta ali družine presežejo določeno maksimalno vsoto. Na Portugalskem je v skladu z zakonom potrebno pri prošnji za odobritev štipendije oddati napoved družinskih prihodkov.

5.9. Države se med sabo razlikujejo tudi v času trajanja prejemanja finančne pomoči. V večini držav se od študentov zahteva, da uspešno zaključijo vsako leto znotraj izbrane smeri, bodisi celotno smer v okviru določenega števila let. Ponekod dovoljujejo ponoven vpis letnika brez odvzema štipendije. Večina držav omejuje finančno pomoč (štipendije) na določeno število let. V Belgiji, Franciji, na Irskem in v Veliki Britaniji se štipendija podeli samo na osnovi uspešnega zaključka prejšnjega leta. V primeru ponovnega vpisa se pomoč odtegne, vendar ponekod lahko dobijo posojila (Francija, Velika Britanija). V Nemčiji študentje prejemanje finančno podporo samo za obdobje, ki se ujema z določenim nominalnim obdobjem študija. Do prejemanja so upravičeni toliko časa, dokler vzdržujejo ustrezno raven študijske uspešnosti. V Španiji, Luksemburgu in Avstriji so študentje upravičeni do enoletnega dodatnega prejema. Ta jim omogoča prejemanje štipendije tudi v primeru ponavljanja letnika. Na Portugalskem lahko od šolskega leta 1997/1998 obdržijo štipendijo za še dve dodatni leti prek nominalne dolžine študija.

5.10. Glede na sistem sočasnega ali ločenega prejemanja otroških dodatkov in drugih finančnih pomoči za študij se evropske države delijo v dve skupini. V prvo skupino sodijo nordijske države, Nizozemska in Velika Britanija, ki upoštevajo načelo polnoletnosti in neodvisnosti, zaradi katerega ne izplačujejo denarne pomoči družinam z odvisnimi študenti. V Franciji na primer podeljujejo denarni dodatek do doseženega 20. leta starosti študenta. V drugo skupino držav pa spadajo države, kjer izplačujejo družinske dodatke dokler otrok ne doseže resnične finančne neodvisnosti. V vseh državah gre za mesečna plačila staršem ali direktno študentu, skupna omejitev je starostna meja, po kateri se države med sabo razlikujejo.

5.11. V državah poznajo različne sisteme podpore za študij v tujini, razlikuje pa se tudi odstotek študentov, ki študirajo v tujini. Večina držav zagotavlja za študij v tujini posebno podporo ali zvišane štipendije.

5.12. Danska

Vsak Danec, starejši od 18 let, je upravičen do pomoči za nadaljnje izobraževanje iz javnih sredstev, ne glede na njegov socialni položaj. Šolanje na danskih javnih in na večini zasebnih ustanov je brezplačno. Pomoč pri financiranju življenjskih stroškov študentov se zagotavlja z državno shemo, ki jo upravlja državna agencija. Do dosežene starosti 20 let je višina podpore odvisna od dohodkov staršev (proporcionalna lestvica), vsem, ki se izobražujejo, pa je zagotovljena minimalna višina podpore države. Obveznost študenta je opravljanje izpitnih obveznosti. Za izobraževanje na višjih nivojih je študent je upravičen do pomoči v času trajanja programa in v dodatnih 12 mesecih. Študenti, ki živijo pri starših, prejemajo nižjo podporo kot študenti, ki bivajo sami. Študentje, ki so z osebnimi zasluži presegli določen cenzus, pa morajo vrniti del prejete podpore ali pa je nekaj časa ne prejmejo. Danska pozna tudi državna posojila, obrestno mero pri teh posojilih določi parlament. Odplačevanje se začne najkasneje eno leto po koncu študija, doba odplačevanja pa je 15 let. Tuji študentje, ki so vpisani na danske študijske programe, do pomoči niso upravičeni.

5.13. Finska

Finančna pomoč se zagotavlja v obliki študijske podpore in nadomestil stroškov prebivanja (80 % stroškov najemnine), ki jih zagotavlja država iz državnega proračuna ter državnih garancij pri študijskih posojilih, na podlagi katerih študent posojilo najame pri banki. Shemo izvaja finski inštitut za socialno zavarovanje.

Do pomoči so upravičeni »redni študenti«, ne pa odrasli udeleženci (za te so posebne sheme). Upravičenost do podpore za študij se prične z dopolnjenim 17. letom starosti (do te starosti so vsi otroci upravičeni do otroškega dodatka). Višina podpore je odvisna od stopnje izobraževanja, starosti in načina namestitve v času študija. Prav tako se upošteva materialno stanje študenta in družine. Do podpore ni upravičen študent, ki prejema otroški dodatek. Podpora je obdavčena. Trajanje upravičenosti do podpore je odvisno od trajanja izobraževanja, za vsako leto študija je študent upravičen do 9 mesecev podpore.

Študijska posojila ponujajo banke, s katerimi se študent dogovarja o pogojih črpanja in odplačevanja. V primeru, da posojilo zapade v odplačilo v času, ko je študent upravičen do finančne podpore, država subvencionira vračilo posojila z mesečnimi zneski. Država pa lahko pomaga pri odplačevanju posojila tudi z denarno pomočjo za odplačilo obresti.

5.14. Italija

V Italiji obstaja več vrst finančnih pomoči in štipendij. Za dodiplomsko izobraževanje imajo študentje pravico do socialne podpore (štipendije), če izhajajo iz družin z nizkim socialno-ekonomskim statusom. Višina štipendije je odvisna od družinskega prihodka. Šolajoči prejmejo denar enkrat na leto za kritje stroškov, kot so šolnina, prevoz v šolo in nazaj, spanje, študentska prehrana, učna gradiva, didaktični material. Univerze ter druge visokošolske institucije in regionalni uradi nudijo različne storitve in ugodnosti, namenjene za premagovanja ekonomskih in socialnih ovir, ki bi lahko preprečile doseganje visokošolske izobrazbe. Vsi tuji študentje so upravičeni do enake študentske podpore kot italijanski študentje.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

Zakon predvideva prenos pristojnosti odločanja o državnih štipendijah in Zoisovih štipendij na centre za socialno delo. To pomeni, da bo treba zaposlene, ki bodo odločali o teh štipendijah primerno usposobiti za naloge, ki izhajajo iz predloga zakona. Ocenjuje se, da bo potrebno na

tem področju kadrovske okrepiti centre za socialno delo, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije. Na drugi strani se bodo zmanjšale pristojnosti Zavoda RS za zaposlovanje, ki je do sedaj odločal o republiških štipendijah in o Zoisovih štipendijah, kar bo sprostilo kadrovske potencialne na tem področju.

Glede na rok za uveljavitev Zakona o štipendiranju, ki je študijsko leto 2008/2009, ocenjujemo, da bo čas od sprejetja zakona do njegove uveljavitve dovolj dolg, da bo mogoče izvesti vse navedene priprave in aktivnosti.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja štipendije in spodbude za izobraževanje, upravičence oziroma upravičenke do štipendij in spodbud za izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: upravičenec), pogoje za pridobitev štipendije, višino štipendije, postopke v zvezi s štipendijami in spodbudami za izobraževanje, vire financiranja, vodenje evidenc in nadzor nad izvajanjem tega zakona.

2. člen

(namen zakona)

Štipendije in spodbude za izobraževanje so namenjene spodbujanju izobraževanja in doseganju višje izobrazbene ravni upravičencev, spodbujanju kadrovskega štipendiranja in spodbujanju sistema delovanja enotnih regijskih štipendijskih shem, ki temelji na partnerstvu med delodajalci, nosilci regijske štipendijske sheme in državo, ter predstavlja izjemen pomen za razvoj regij in občin v Sloveniji, odpravi strukturnega neskladja na trgu dela in večji zaposlenosti.

3. člen

(opredelitev pojmov)

Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- štipendija je ena od štipendij po tem zakonu s pripadajočimi dodatki,
- štipendist oziroma štipendistka (v nadaljnjem besedilu: štipendist) je upravičenec do štipendije, ki je pridobil pravico do štipendije oziroma je sklenil pogodbo o štipendiranju,
- štipenditor je Republika Slovenija, in sicer za državne štipendije ter za Zoisove štipendije, delodajalec za kadrovske štipendije in samoupravna lokalna skupnost ali nosilec enotne regijske štipendijske sheme po aktih samoupravne lokalne skupnosti oziroma po predpisih o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,
- delodajalec je pravna oseba zasebnega prava ali fizična oseba s sedežem ali prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki zaposluje delavce na podlagi pogodbe o zaposlitvi,
- enotna regijska štipendijska shema je instrument regije, ki temelji na partnerstvu med delodajalci, nosilci enotne regijske štipendijske sheme in državo, skladno z zakonom, ki ureja spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, in predstavlja izjemen pomen za razvoj regij in občin v Sloveniji,
- nosilec enotne regijske štipendijske sheme je regionalna razvojna agencija oziroma subjekt spodbujanja razvoja na regionalni ravni v skladu s predpisi o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,
- izobraževanje je izobraževanje za pridobitev izobrazbe po javno veljavnih izobraževalnih programih poklicnega in srednješolskega izobraževanja, javno veljavnih študijskih programih višjega izobraževanja ter javno veljavnih dodiplomskih in podiplomskih študijskih programih.

4. člen

(uporaba zakona)

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na kadrovske štipendije, se smiselno uporabljajo tudi za dodelitev kadrovske štipendije v javnem sektorju, razen če ta ali drug zakon oziroma predpis določa drugače.

II. VRSTE ŠTIPENDIJ IN SPODBUD ZA IZOBRAŽEVANJE TER NJIHOVO FINANCIRANJE

5. člen

(namen in vrste štipendij ter spodbud za izobraževanje)

(1) Štipendije so kot dopolnilni prejemek namenjene za kritje stroškov v zvezi z izobraževanjem.

(2) V Republiki Sloveniji se podeljujejo naslednje štipendije:

- državne,
- kadrovske,
- Zoisove štipendije,
- štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu in
- štipendije za državljane držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma podeljuje štipendije na podlagi vzajemnosti.

(3) Namen spodbud za izobraževanje je pospeševati gospodarski razvoj, izboljšati zaposljivost in dvigovati kvalifikacijsko raven, razvoj regij in samoupravnih lokalnih skupnosti s finančno podporo sistema delovanja enotnih regijskih štipendijskih shem oziroma na stimulativen način vzpodbuditi odgovornost upravičencev za šolanje in študij ter skrajšati dobo študija.

(4) Spodbude za izobraževanje se dodeljujejo v obliki sredstev za sofinanciranje kadrovskih štipendij neposredno delodajalcem oziroma posredno nosilcem enotnih regijskih štipendijskih shem ali samoupravnim lokalnim skupnostim.

(5) Dijakom in študentom, ki s svojimi šolskimi oziroma študijskimi dosežki v skladu s tem zakonom prispevajo k trajnostnemu razvoju družbe, se dodeli posebna nagrada za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe.

6. člen

(viri financiranja)

(1) Sredstva za:

- državne štipendije,
- štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu,
- štipendije za državljane držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma podeljuje štipendije na podlagi vzajemnosti in
- Zoisove štipendije

se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

(2) Sredstva za neposredno in posredno sofinanciranje kadrovskih štipendij in za nagrade za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe, ki jih dodeljuje oziroma izplačuje Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije (v nadaljnjem besedilu: sklad), se zagotavljajo kot programska sredstva iz državnega proračuna pristojnih ministrstev in iz namenskih sredstev sklada, sklad pa ta sredstva pridobiva tudi iz sredstev Evropskega socialnega sklada.

III. UPRAVIČENCI IN SPLOŠNI POGOJI ZA PRIDOBITEV ŠTIPENDIJE

7. člen

(upravičenci do štipendij)

(1) Do štipendije so upravičene osebe s statusom dijaka oziroma dijakinje (v nadaljnjem besedilu: dijak) in osebe s statusom študenta oziroma študentke (v nadaljnjem besedilu: študent) ter udeleženci oziroma udeleženske izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu, udeleženci izobraževanja odraslih), ki izpolnjujejo pogoje, določene v tem zakonu.

(2) Pojem dijak oziroma študent se v tem zakonu uporablja tudi za udeležence izobraževanja odraslih.

8. člen

(osebni status)

(1) Štipendija se lahko dodeli:

1. državljanom Republike Slovenije,
2. Slovencem v zamejstvu in Slovencem po svetu, kakor so opredeljeni v zakonu, ki ureja odnose Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, za študij v Republiki Sloveniji,
3. državljanom držav članic EU in EGP in njihovim družinskim članom, kot jih določa zakon, ki ureja prebivanje tujcev, če imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji,
4. državljanom držav članic EU ali EGP, ki so bili zaposleni ali samozaposleni v Republiki Sloveniji, ter njihovim družinskim članom, če imajo dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji,
5. državljanom tretjih držav, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, in njihovim ožjim družinskim članom, kot jih določa zakon, ki ureja prebivanje tujcev.

(2) Državljanom tretjih držav, ki ne izpolnjujejo pogoja iz 5. točke prejšnjega odstavka, se lahko štipendija dodeli na podlagi sklenjenih meddržavnih sporazumov oziroma po načelu vzajemnosti.

9. člen

(splošni pogoji za pridobitev štipendije)

Štipendijo po tem zakonu lahko pridobijo upravičenci iz prejšnjega člena, ki ob prvem vpisu v prvi letnik poklicne oziroma srednje šole niso starejši od 18 let, ter upravičenci, ki ob prvem vpisu v prvi letnik višješolskega ali visokošolskega izobraževanja oziroma ob prvem vpisu na prvo, drugo ali tretjo stopnjo izobraževanja niso starejši od 26 let in:

- hkrati ne prejemajo katere od štipendij iz 5. člena tega zakona,
- ne prejemajo štipendije ali drugih prejemkov za izobraževanje po drugih predpisih oziroma sredstev iz naslova vlaganj ali sofinanciranj razvoja človeških virov,
- niso v delovnem razmerju oziroma ne opravljajo samostojne registrirane dejavnosti,
- niso vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod).

10. člen

(pogoji za upravičence iz četrte in pete alineje drugega odstavka 5. člena)

(1) Štipendije iz četrte in pete alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona se dodelijo upravičencem, ki izpolnjujejo splošne pogoje iz tega zakona ter pod pogoji in v višini, ki jih v javnem razpisu, po predhodnem soglasju vlade določi sklad oziroma v javnem razpisu, ki ga objavi organ, pristojen za izvajanje mednarodnega sporazuma oziroma načela vzajemnosti.

(2) Organ iz prejšnjega odstavka lahko za izvajanje postopkov dodeljevanja štipendij pooblasti tudi drugo osebo javnega prava.

11. člen
(izobraževanje v tujini)

(1) Državno štipendijo ali Zoisovo štipendijo za izobraževanje v tujini lahko dobi državljan Republike Slovenije, če se v tujini izobražuje na izobraževalni ustanovi, ki je akreditirana v skladu s predpisi države izobraževanja za izvajanje javno veljavnega (akreditiranega) izobraževalnega programa za pridobitev stopnje izobrazbe, in če:

- izobraževalnega oziroma študijskega programa ni v Republiki Sloveniji ali
- gre za mednarodno izmenjavo ali
- je izobraževanje v tujini primernejše zaradi bližine izobraževalne institucije.

(2) Potrdilo o statusu (akreditaciji) ustanove in javne veljavnosti izobraževalnega programa in o izpolnjevanju pogoja iz prve alineje prejšnjega odstavka izda ministrstvo, pristojno za šolstvo, oziroma ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, o izpolnjevanju pogoja iz druge alineje prejšnjega odstavka pa izobraževalna organizacija, ki organizira mednarodno izmenjavo.

12. člen
(izplačilo v enkratnem znesku)

(1) Državna štipendija in Zoisova štipendija se lahko izplačata v enkratnem znesku, vendar največ do višine 12 mesečnih štipendij, če se štipendist izobražuje v tujini in to izobraževanje ni krajše od enega semestra po pravilih izobraževalne institucije, kjer se štipendist izobražuje.

(2) Državna štipendija in Zoisova štipendija se lahko izplačata v enkratnem znesku v višini preostalih zneskov štipendij za šolsko oziroma študijsko leto, če štipendist konča izobraževanje prej, kot je določeno z učnim oziroma študijskim programom.

IV. POGOJI ZA PRIDOBITEV POSAMEZNIH VRST ŠTIPENDIJ, VIŠINA ŠTIPENDIJE IN DODATKI K ŠTIPENDIJI

1. Državne štipendije

13. člen
(pogoji za pridobitev državne štipendije)

Državne štipendije se dodelijo upravičencem, ki izpolnjujejo splošne pogoje iz tega zakona in pri katerih povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ne presega 60 odstotkov minimalne plače v istem obdobju.

14. člen
(višina državne štipendije)

(1) Državna štipendija brez dodatkov znaša 36 EUR za dijaka in 54 EUR za študenta.

(2) K državni štipendiji iz prejšnjega odstavka se ob izpolnjevanju pogojev iz tega zakona dodelijo naslednji dodatki:

- dodatek glede na dohodek v družini štipendista,
- dodatek za vrsto in področje izobraževanja,

- dodatek za učni oziroma študijski uspeh,
- dodatek za izobraževanje zunaj stalnega prebivališča,
- dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami.

(3) Državna štipendija z vsemi dodatki ne sme presegati minimalne plače.

15. člen

(izračun in ugotavljanje dohodka na družinskega člana)

(1) Povprečni mesečni dohodek na družinskega člana se izračuna tako, da se skupni dohodek družine deli s številom družinskih članov po tem zakonu in s številom mesecev v letu.

(2) Pri ugotavljanju dohodka se upoštevajo podatki iz dokončne odločbe o odmeri dohodnine, iz drugih dokončnih odločb davčnega organa in davčnih obračunov, drugi podatki davčnega organa, podatki iz uradnih evidenc centrov za socialno delo ter drugih upravljavcev zbirk podatkov, ki vodijo uradne evidence o izplačanih dohodkih oziroma pravicah iz javnih sredstev, in iz drugih dokazov v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) V primeru, ko še ni izdana dokončna odločba iz prejšnjega odstavka za preteklo leto, se upoštevajo dohodki iz dokončne odločbe za predpreteklo koledarsko leto, preračunani na raven preteklega koledarskega leta, tako da se povečajo za rast povprečne plače na zaposlenega v obdobju januar–december preteklega leta v primerjavi z enakim obdobjem predpreteklega leta.

(4) Če družinski član v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo zahtevka ni imel dohodkov, ima pa jih v tekočem koledarskem letu, se pri določitvi mesečnega dohodka upoštevajo njegovi tekoči dohodki, preračunani na raven preteklega leta, tako da se zmanjšajo za rast povprečne plače na zaposlenega v obdobju januar–december tekočega leta v primerjavi z enakim obdobjem prejšnjega leta.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka lahko štipendist v 30 dneh po dokončnosti odločbe iz tretjega odstavka tega člena za preteklo leto pri pristojnem centru za socialno delo zahteva ponovno odločanje o pravici do štipendije. Center za socialno delo v ponovnem postopku ugotavljanja upravičenosti do štipendije razveljavi odločbo, s katero je bilo prvotno odločeno o upravičenosti do štipendije, in odloči o upravičenosti do štipendije od izdaje dokončne odločbe o odmeri dohodnine dalje.

(6) Natančnejši način ugotavljanja dohodka na družinskega člana predpiše minister, pristojen za delo.

16. člen

(skupni dohodek družine)

(1) V skupni dohodek družine se štejejo dohodki in prejemki družinskih članov, in sicer:

- obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino,
- obresti od dolžniških vrednostnih papirjev in obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah,
- prejemki dijakov in študentov, prejeti prek pooblaščenih organizacij oziroma delodajalcev, ki na podlagi koncesijske pogodbe posredujejo občasna in začasna dela,
- pokojninske rente in odkupne vrednosti, izplačane v skladu z zakonom, ki ureja prvi pokojninski sklad Republike Slovenije in preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb,
- preživnina, nadomestilo preživnine in drugi prejemki, prejeti na podlagi izvršilnega pravnega naslova z namenom kritja življenjskih stroškov, do višine minimalnega dohodka po zakonu, ki ureja socialno varstvo, razen v primeru, ko vlagatelj zahtevka dokaže, da jih upravičenec iz razlogov, na katere ne more vplivati, ne prejema,

- nagrada skrbniku v skladu z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja,
- plačilo dela rejniku, ki se izplačuje iz proračuna v skladu z zakonom, ki ureja rejniško dejavnost,
- starševski dodatek,
- otroški dodatek,
- varstveni dodatek k pokojnini po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- veteranski dodatek po zakonu o vojnih veteranih,
- doživljenjska mesečna renta, ki jo posameznik prejme po zakonu o žrtvah vojnega nasilja in zakonu, ki ureja posebne pravice žrtev v vojni za Slovenijo 1991,
- invalidnina, invalidski dodatek in dodatek za posebno invalidnost po zakonu o vojnih invalidih in zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ter nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb,
- posredno ugotovljeni dohodki in prejemki, ko se ugotovi, da oseba oziroma družina v določeni višini plačuje za blago ali storitve, ki niso povezane s preživetjem, česar z ugotovljenim lastnim dohodkom ne bi zmogla,
- sredstva za nego in pomoč ter druge oblike dolgotrajne oskrbe, ki jih dobiva oseba, za katero skrbi družinski član.

(2) Nепрејemanje prejemkov iz šeste alineje prejšnjega odstavka se dokazuje s predlogom za izvršbo s potrdilom sodišča o njegovi vložitvi, ali sklepom o izvršbi, ali dokazilom o neuspeli izvršbi, ali potrdilom pristojnega ministrstva, da je pričel teči postopek za izterjavo iz tujine.

(3) Če v primeru iz šestnajste alineje prvega odstavka tega člena družinski član dokaže, da nego in pomoč nudi v drugačni vrednosti, se kot dohodek upošteva višina sredstev v tej vrednosti.

(4) Dohodki in prejemki iz prvega odstavka tega člena se upoštevajo po zmanjšanju za normirane stroške oziroma dejanske stroške, priznane po zakonu, ki ureja dohodnino, ter za davke in obvezne prispevke za socialno varnost, odtegnjene od teh dohodkov.

(5) V primeru iz drugega odstavka 19. člena tega zakona se vlagatelju, ki so ga starši dolžni preživljati zaradi šolanja, kot dohodek upošteva preživnina, ki jo prejema na podlagi izvršilnega pravnega naslova.

(6) Če center za socialno delo v primeru iz prejšnjega odstavka ugotovi, da osebe, ki so dolžne preživljati drugo osebo, k njenemu preživljanju ne prispevajo, jih pozove k sklenitvi oziroma izvrševanju sporazuma oziroma dogovora o preživljanju.

17. člen

(dohodek iz dejavnosti)

(1) V primerih iz prve alineje prvega odstavka prejšnjega člena se:

- če gre za dohodke iz dejavnosti, katerih davčna osnova se po davčnih predpisih ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, kot dohodek iz dejavnosti šteje dobiček, ugotovljen na podlagi davčnega obračuna brez znižanj in olajšav, zmanjšan za dohodnino; če gre za dohodke iz dejavnosti, katerih davčna osnova se po davčnih predpisih ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, kot dohodek iz dejavnosti šteje dobiček, ugotovljen na podlagi odločbe o odmeri dohodnine brez upoštevanja olajšav, zmanjšan za dohodnino;
- kot dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti šteje katastrski dohodek na družinskega člana, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, šteje za obdavčljiv dohodek iz te dejavnosti, razen če ni s tem zakonom drugače določeno, brez znižanj in olajšav, zmanjšan za dohodnino in obvezne prispevke za socialno varnost, ugotovljen na podlagi odločbe o odmeri dohodnine oziroma na podlagi potrdila Davčne uprave Republike Slovenije.

(2) Če je posameznik dejavnost šele začel opravljati ali če je dohodek, ugotovljen v skladu s prejšnjim odstavkom, nižji od 1,5 osnovnega zneska minimalnega dohodka, se ne glede na določbo prejšnjega odstavka dohodek iz dejavnosti osebe, ki je na podlagi opravljanja dejavnosti vključena v obvezno zavarovanje po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, upošteva v višini 1,5 osnovnega zneska minimalnega dohodka.

(3) V primerih starosti nad 63 let, bolezni ali invalidnosti osebe, ki se upošteva pri ugotavljanju upravičenosti do pravice iz javnih sredstev in niso bile predhodno izkoriščene vse možnosti kot je oddaja v najem ali prenos na otroke, zaradi česar kmetijsko oziroma gozdno zemljišče ni obdelovano, se šteje, da dohodka iz kmetijske dejavnosti ni oziroma ni bilo.

(4) Nezmožnost obdelovanja zemljišča do starosti 63 let ugotavlja invalidska komisija Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Starost nad 63 let se šteje za utemeljen razlog uveljavljanja nezmožnosti obdelovanja zemljišča.

18. člen

(zmanjšanje skupnega dohodka družine)

(1) Skupni dohodek družine se zmanjša za:

1. izplačane preživnine in druge prejemke, izplačane na podlagi izvršilnega pravnega naslova z namenom kritja življenjskih stroškov, vendar največ v višini izvršilnega pravnega naslova,
2. periodične dohodke, ki jih je posameznik nehal prejemati.

(2) Periodični dohodki iz 2. točke prejšnjega odstavka so plače, pokojnine, preživnine, rente in drugi dohodki, ki jih posameznik prejema v enakih oziroma podobnih zneskih v enakih oziroma podobnih časovnih obdobjih.

19. člen

(družinski člani)

(1) Za družinske člane se po tem zakonu štejejo vlagatelj zahteve za štipendijo in osebe, ki so z njim v razmerju:

- očeta, matere ali zakonca oziroma osebe, s katero oče ali mati živi v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo,
- osebe, s katero oseba iz prejšnje alineje živi v registrirani istospolni partnerski skupnosti,
- otroka in pastorka, ki so jih osebe iz prve ali druge alineje dolžne preživljati po zakonu.

(2) Če je vlagatelj sklenil zakonsko zvezo ali živi v skupnosti iz prve ali druge alineje prejšnjega odstavka ali postane roditelj ter skrbi za otroka, se kot družinski člani upoštevajo:

- zakonec oziroma oseba, s katero vlagatelj živi v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo,
- oseba, s katero vlagatelj živi v registrirani istospolni partnerski skupnosti,
- otroci in pastorki, ki so jih vlagatelj ali oseba iz prve ali druge alineje dolžni preživljati po zakonu.

20. člen

(osebe, ki se ne štejejo za družinske člane)

(1) Za družinske člane se ne štejejo:

- zakonec, ki ni več dejansko povezan z družino (na primer zakonec, ki ne živi več z družino, ker se je začel postopek za razvezo zakonske zveze),

- otroci, ki ob razvezi zakonske zveze ali skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, niso bili dodeljeni v vzgojo in varstvo vlagatelju ali osebi, s katero vlagatelj živi najmanj eno leto v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo,
- otroci in pastorki, ki se poročijo ali živijo v skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, oziroma v registrirani istospolni partnerski skupnosti, ali postanejo roditelji ter skrbijo za otroka,
- osebe, ki so v celodnevem institucionalnem varstvu in so v celoti oproščene plačila storitve.

(2) Povezanost z družino iz prve alineje prejšnjega odstavka ugotavlja center za socialno delo v postopku odločanja o upravičenosti do štipendije.

2. Kadrovske štipendije

21. člen

(dodeljevanje kadrovskih štipendij in posredovanje podatkov)

(1) Kadrovske štipendije dodeljujejo delodajalci upravičencem, ki izpolnjujejo splošne pogoje po tem zakonu, razen starostnega pogoja, in pogoje, določene v splošnih aktih delodajalca.

(2) Delodajalci, ki se prijavijo na javni razpis za neposredno sofinanciranje kadrovskih štipendij pri skladu, so dolžni skladu posredovati podatke o vrsti in področju izobraževanja oziroma o izobraževalnem programu, za katerega se razpisujejo štipendije, in o številu razpisanih štipendij ter druge podatke, ki jih določi delodajalec. Sklad objavi te podatke na spletni strani.

(3) Delodajalci, ki so vključeni v enotno regijsko štipendijsko shemo, so dolžni nosilcu regijske štipendijske sheme ali samoupravni lokalni skupnosti posredovati podatke o vrsti in področju izobraževanja oziroma o izobraževalnem programu, za katerega se razpisujejo štipendije, in o številu razpisanih štipendij ter druge podatke, ki jih določi nosilec ali samoupravna lokalna skupnost. Nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem in samoupravne lokalne skupnosti objavijo te podatke na spletni strani.

22. člen

(minimalna kadrovska štipendija)

Kadrovska štipendija ne sme biti nižja od državne štipendije, določene v prvem odstavku 14. člena tega zakona.

23. člen

(pogodba o štipendiranju)

Štipenditor in štipendist uredita medsebojna razmerja v pogodbi o štipendiranju.

3. Zoisove štipendije

24. člen

(pogoji za pridobitev)

(1) Zoisovo štipendijo lahko pridobi dijak ali študent, ki izpolnjuje splošne pogoje po tem zakonu in:

- ima v zaključnem razredu osnovne šole povprečno oceno najmanj 4,5 ali več ter pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe ali,
- ima v srednji šoli povprečno oceno najmanj 4,1 ali več ter pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe, ali
- je maturant z izjemnim splošnim uspehom – zlati maturant, ali
- ima v višješolskem ali visokošolskem izobraževanju povprečno oceno najmanj 8,5 ali več ali je uvrščen med najboljših nekaj odstotkov študentov v svoji generaciji, ali
- je dosegel izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja ne glede na letnik šolanja.

(2) Za izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja se štejejo zlasti:

- najvišja mesta na državnem tekmovanju,
- priznanja za najboljše raziskovalne naloge,
- udeležba in najvišja mesta na mednarodnem tekmovanju po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, razvojne dejavnosti, umetnosti in športa,
- nagrajeno znanstvenoraziskovalno, razvojno ali umetniško delo na državni ali mednarodni ravni,
- objava znanstvenoraziskovalne naloge v strokovni reviji ali zborniku,
- drugi izjemni dosežki.

(3) Prejemniki Zoisove štipendije na posameznem področju družbenega življenja morajo izjemne dosežke izkazovati na vsaki dve šolski oziroma študijski leti.

(4) Metodologijo za določitev deleža štipendistov med osnovno šolo, srednjo šolo, višjo in visoko šolo ter vstopne pogoje za štipendiste glede na uspeh ter glede na pozitivno mnenje učiteljskega zbora in svetovalne službe, natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo. Metodologijo za rangiranje študentov znotraj generacije ter odstotni delež štipendistov za posamezne študije natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za visoko šolstvo. Metodologijo za razvrščanje kandidatov v skladu z merili iz drugega odstavka tega člena natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo in ministrom pristojnim za visoko šolstvo.

25. člen

(višina Zoisove štipendije)

(1) Osnovna štipendija za izjemne dosežke brez dodatkov znaša 61 EUR za dijaka in 94 EUR za študenta.

(2) Če se štipendist izobražuje v tujini, znaša Zoisova štipendija brez dodatkov 122 EUR za dijaka in 188 EUR za študenta.

26. člen

(dodatki k Zoisovi štipendiji)

K Zoisovi štipendiji iz prejšnjega člena se lahko dodelijo naslednji dodatki v skladu s tem zakonom:

- dodatek glede na dohodek v družini štipendista,
- dodatek za vrsto in področje izobraževanja,
- dodatek za učni oziroma študijski uspeh,
- dodatek za izobraževanje zunaj stalnega prebivališča,

- dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami.

4. Določitev oziroma višina dodatkov k državni štipendiji in Zoisovi štipendiji

27. člen

(dodatek glede na dohodek v družini štipendista)

(1) Dodatek glede na dohodek v družini štipendista se določi tako, da se upoštevajo povprečni mesečni dohodki na družinskega člana v preteklem koledarskem letu v primerjavi z zneskom minimalne plače v istem obdobju, in znaša:

dohodek na družinskega člana (v % od minimalne plače)	višina dodatka
do vključno 25 %	51 EUR
nad 25 % do vključno 40 %	41 EUR
nad 40 % do vključno 50 %	30 EUR
nad 50 % do vključno 60 %	20 EUR

(2) Dohodek na družinskega člana se ugotavlja skladno s tem zakonom.

28. člen

(dodatek za vrsto in področje izobraževanja)

Dodatek za vrsto in področje izobraževanja znaša 28 EUR in se dodeli za vrsto in področja izobraževanja, ki jih s podzakonskim aktom glede na potrebe trga dela določi minister, pristojen za delo.

29. člen

(dodatek za učni oziroma študijski uspeh)

(1) Dodatek za učni oziroma študijski uspeh znaša 19 EUR za dijake s povprečno oceno najmanj 4,1 ali več oziroma za študente s povprečno oceno najmanj 8,5 ali več ter 35 EUR za dijake s povprečno oceno najmanj 4,5 ali več oziroma študente s povprečno oceno najmanj 9,0 ali več.

(2) Pri zaključnem razredu osnovne šole in dijakih se učni uspeh določi tako, da se upošteva povprečje ocen vseh predmetov v preteklem šolskem letu.

(3) Pri študentih se učni uspeh določi tako, da se izračuna povprečje vseh številčno izraženih ocen, doseženih od 1. oktobra do 30. septembra v preteklem študijskem letu. Če je v navedenem obdobju študent opravil manj kot tri izpite, se poleg ocen teh izpitov upoštevajo tudi vse ocene iz predhodnega študijskega leta.

(4) Dodatek za učni oziroma študijski uspeh ne pripada v prvem letniku izobraževanja, razen če se nadaljuje izobraževanje za pridobitev višje stopnje izobrazbe v okviru srednješolskega ali visokošolskega izobraževanja.

30. člen

(dodatek za izobraževanje zunaj stalnega prebivališča)

(1) Štipendistu, ki se izobražuje zunaj kraja stalnega prebivališča, pripada dodatek za:

- bivanje v višini 79 EUR ali

- prevoz v primestnem ali medkrajevnem prometu v oddaljenosti pet kilometrov in več do kraja izobraževanja od kraja stalnega prebivališča, in sicer v višini največ 93 EUR, odvisno od oddaljenosti od kraja izobraževanja in subvencije za prevoz po drugih predpisih.

(2) Minister, pristojen za delo, s podzakonskim aktom podrobneje predpiše kriterije za določitev dodatka iz prejšnjega odstavka.

31. člen

(dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami)

(1) Štipendistu s posebnimi potrebami se štipendija zviša za 47 EUR.

(2) Minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom za šolstvo, s podzakonskim aktom predpiše kriterije za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otroks posebnimi potrebami.

5. Nagrada za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe

32. člen

(opredelitev prispevka k trajnostnemu razvoju družbe)

Prispevek k trajnostnemu razvoju družbe pomeni takšen prispevek k razvoju na gospodarskem, družbenem ali okoljevarstvenem področju, ki zadovolji sedanje potrebe na teh področjih in ne ogroža zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij.

33. člen

(podelitev nagrade)

(1) Dijaku ali študentu, ki z izjemnimi dosežki prispeva k trajnostnemu razvoju družbe na gospodarskem, družbenem ali okoljevarstvenem področju, podeli sklad enkratno nagrado

(2) Prejemnik Zoisove štipendije ni upravičen do nagrade za isti izjemni dosežek, za katerega je pridobil Zoisovo štipendijo, oziroma s katerim v skladu s tem zakonom izkazuje nadaljnjo upravičenost do te štipendije.

(3) Sklad enkrat letno objavi javni razpis za podelitev nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe.

(4) Kot merila za oceno izjemnih dosežkov in izbiro kandidatov za nagrado se predvsem upoštevajo najvišja mesta na državnem tekmovanju, vsebina raziskovalnih nalog in inovativnih izdelkov ali storitev na občinski, regionalni ali državni ravni, vidni dosežki na mednarodnem tekmovanju po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področjih iz prvega odstavka tega člena, nagrajena znanstvenoraziskovalna, razvojna, aplikativna ali umetniška dela na ravni podjetja, države ali na mednarodni ravni na teh področjih, objave znanstvenoraziskovalnih nalog in projektov na teh področjih in izvedeni projekti ali naloge v podjetjih, ustanovah, v državi ali mednarodno na teh področjih ter podeljeni patenti na teh področjih.

(5) V javnem razpisu iz tretjega odstavka tega člena se določijo pogoji za podelitev nagrade, višina sredstev, zahtevana dokumentacija, roki za oddajo prijav ter drugi podatki, potrebni za odločanje.

(6) Metodologijo za določanje višine nagrade v skladu z merili iz tretjega odstavka tega člena s podzakonskim aktom natančneje določi minister, pristojen za delo.

(7) Nagrada se lahko dodeli v višini najmanj 500 EUR in največ v višini 5000 EUR.

(8) Zoper odločbo sklada o višini nagrade ni pritožbe.

V. SPODBUDE ZA IZOBRAŽEVANJE

34. člen

(upravičenci do spodbud za izobraževanje)

Do sredstev za spodbujanje izobraževanja so upravičeni delodajalci, nosilci enotnih regijskih študentskih shem in lokalne skupnosti.

35. člen

(neposredno sofinanciranje kadrovskih študentskih shem delodajalcem)

Do neposrednega sofinanciranja kadrovskih študentskih shem iz sredstev sklada so upravičeni delodajalci, ki niso vključeni v enotne regijske študentske sheme, če so kadrovske študentske sheme namenjene za študij v Republiki Sloveniji ali v tujini, pod pogoji iz tega zakona.

36. člen

(posredno sofinanciranje kadrovskih študentskih shem)

Do sredstev sklada za sofinanciranje kadrovskih študentskih shem so upravičeni nosilci regijskih študentskih shem ali samoupravne lokalne skupnosti, ki ta sredstva dodeljujejo v skladu s predpisi o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja oziroma v skladu s predpisi o enotnem izvajanju regijskih študentskih shem nosilcev enotnih regijskih študentskih shem ali z akti samoupravnih lokalnih skupnosti.

37. člen

(višina sredstev za sofinanciranje)

(1) Sklad delodajalcu in nosilcu regijske študentske sheme ali samoupravni lokalni skupnosti sofinancira 50 odstotkov dodeljene kadrovske študentske sheme, vendar največ v višini 30 odstotkov minimalne plače.

2) Število sofinanciranih študentskih shem je odvisna zlasti od razvojnih potreb delodajalca oziroma od indeksa razvojne ogroženosti regije.

(3) Sklad ob upoštevanju kriterijev iz prejšnjega odstavka določi vsakoletno višino sredstev za sofinanciranje kadrovskih študentskih shem delodajalcev, ki niso vključeni v regijske študentske sheme.

(4) Višino sredstev za sofinanciranje kadrovskih študentskih shem prek nosilcev enotnih regijskih študentskih shem ali samoupravnih lokalnih skupnosti ob upoštevanju kriterijev iz drugega odstavka tega člena določi na predlog sklada minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za regionalni razvoj.

38. člen

(ureditev medsebojnih razmerij)

Medsebojna razmerja, pravice in obveznosti iz naslova sofinanciranja kadrovske študijske sheme se uredijo s pogodbo, ki jo v primeru neposrednega sofinanciranja sklene sklad in delodajalec, v primeru posrednega sofinanciranja pa sklad in nosilec enotne regijske študijske sheme oziroma samoupravna lokalna skupnost.

39. člen
(dolžnosti delodajalca)

(1) Delodajalec je dolžan dodeljena sredstva za sofinanciranje kadrovske študijske sheme nameniti izključno za namene, določene s pogodbo.

(2) Delodajalec, kateremu sklad neposredno sofinancira kadrovske študijske sheme, mora po potrebi, najmanj pa enkrat letno, poročati skladu o številu študentov, višini podeljenih študijskih, o vrsti in področjih izobraževanja oziroma izobraževalnih programih in zaposlitvi študentov pri njem po končanem izobraževanju.

(3) Delodajalec, ki je vključen v enotno regijsko študijsko shemo, mora poročati nosilcu ali samoupravni lokalni skupnosti, ta dva subjekta pa skladu, o študentih, višini podeljenih študijskih, vrstah in področjih izobraževalnih programov in o zaposlitvi študenta pri študentu po končanem izobraževanju.

(4) Delodajalec je dolžan 10 let hraniti dokazila o namenski porabi dodeljenih sredstev ter jih na zahtevo predložiti skladu.

(5) Način in roke poročanja delodajalcev določi minister, pristojen za delo, s podzakonskim aktom.

VI. POSTOPKI ZA PRIDOBITEV ŠTUDIJSKIH IN SPODBUD ZA IZOBRAŽEVANJE

1. Podeljevanje študijskih in spodbud za izobraževanje

40. člen
(vloga za podelitev študijske)

(1) Kandidat za pridobitev državne študijske vloži zahtevo pri pristojnem centru za socialno delo.

(2) Kandidat za pridobitev Zoisove študijske vloži zahtevo pri skladu.

(3) Kandidat za državno študijsko k vlogi priloži potrdilo o vpisu v izobraževalni program, življenjepis in zbirno mapo (portfolijo).

(4) Kandidat za pridobitev Zoisove študijske k vlogi priloži potrdilo o vpisu v izobraževalni program, življenjepis, zbirno mapo, pozitivno mnenje učiteljskega zbora in svetovalne službe, kandidat študent pa še potrdilo univerze, da je uvrščen med najboljše v svoji generaciji.

41. člen
(javni razpisi)

(1) Sklad v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, objavi javni razpis za dodelitev sredstev za sofinanciranje kadrovskih štipendij neposredno delodajalcu in v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, ter ministrom, pristojnim za regionalni razvoj, javni razpis za dodelitev sredstev za sofinanciranje kadrovskih štipendij v okviru enotnih regijskih štipendijskih shem.

(2) Sklad se en mesec pred objavo javnih razpisov iz prejšnjega odstavka seznanja s potrebami delodajalcev po kadrih, ki mu jih glede na razvojne in kadrovske potrebe sporočijo delodajalci oziroma nosilci regijskih štipendijskih shem ali samoupravne lokalne skupnosti na podlagi javnega poziva delodajalcem.

(3) V javnem razpisu iz prvega odstavka tega člena se določijo pogoji za pridobitev sredstev, višina sredstev, zahtevana dokumentacija, roki za oddajo prijav ter drugi podatki, potrebni za odločanje.

42. člen

(odločanje o dodelitvi štipendij in spodbud za izobraževanje)

(1) O dodelitvi državne štipendije odloča na prvi stopnji pristojni center za socialno delo.

(2) O dodelitvi Zoisove štipendije odloča sklad.

(3) O dodelitvi štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu odloča sklad, ki v javnem razpisu poleg splošnih pogojev iz tega zakona določi še druge pogoje za pridobitev teh štipendij in njihovo višino.

(4) Sklad odloča tudi o spodbudah za izobraževanje in nagradah za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe.

(5) O dodelitvi štipendij za državljane držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma o dodelitvi štipendij na podlagi vzajemnosti odloča nacionalna agencija programov evropskih skupnosti ter mobilnosti in štipendiranja (CMEPIUS), ki v javnem razpisu določi pogoje, ki jih za dodelitev štipendije določa mednarodni sporazum, ter višino teh štipendij .

(6) Ob podaljšanju pravice do štipendije iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena se status štipendista ob predložitvi zbirne mape obnavlja po uradni dolžnosti. V zbirno mapo štipendistu ni treba vlagati dokazil o podatkih, ki so na razpolago v uradnih evidencah, in o podatkih, ki jih je že posredoval organu, ki odloča o štipendiji.

43. člen

(uporaba postopka)

Pri dodeljevanju državnih štipendij, Zoisovih štipendij in spodbud za izobraževanje ter nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

2. Izplačevanje, usklajevanje in obveznosti

44. člen

(odločitev o dobi prejemanja štipendije)

(1) O dodelitvi državne štipendije in Zoisove štipendije se odloči za obdobje od vložitve zahtevka oziroma z dnem vpisa v izobraževalni program do konca izobraževalnega programa.

(2) Štipendistu se izplača državno štipendijo in Zoisovo štipendijo s prvim naslednjim mesecem po vložitvi zahtevka.

45. člen

(trajanje in izplačevanje štipendij ter spodbud za izobraževanje)

(1) Štipendist lahko prejema državno štipendijo ali Zoisovo štipendijo eno leto za posamezen letnik na isti stopnji izobraževanja.

(2) Državne štipendije in Zoisove štipendije se izplačujejo mesečno do 15. dne v mesecu za pretekli mesec, razen v končanem letniku srednjih šol, ko se za mesec julij in avgust ne izplačujejo.

(3) Delodajalec lahko prejema sofinanciranje kadrovske štipendije eno leto za posamezen letnik na isti stopnji izobraževanja štipendista, razen v končanem letniku srednjih šol, ko se za mesec julij in avgust spodbude ne izplačujejo.

(4) Državne štipendije in Zoisove štipendije ter spodbude za izobraževanje se izplačujejo tudi v času absolventskega staža do diplome, vendar v celotni dobi izobraževanja le eno študijsko leto.

46. člen

(uskaljevanje štipendij)

(1) Štipendije se usklajujejo na način in v roku, ki velja za transferje, v skladu z zakonom, ki ureja usklajevanje transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji.

(2) Ugotovitveni sklep ministra, pristojnega za delo, o uskladitvi zneskov štipendij se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

47. člen

(obveznosti štipendista in spremembe, ki vplivajo na štipendijo)

(1) Ministrstvo oziroma sklad v juniju tekočega leta v sredstvih javnega obveščanja objavi poziv štipendistom, ki prejemajo državne štipendije oziroma Zoisove štipendije, da predložijo potrebno dokumentacijo za nadaljnje prejetje štipendije.

(2) Štipendist, ki prejema državno štipendijo ali Zoisovo štipendijo, mora v roku iz javnega poziva iz prejšnjega odstavka predložiti štipenditorju zbirno mapo, v skladu s šestim odstavkom 42. člena tega zakona.

(3) Štipendist, ki prejema državno štipendijo ali Zoisovo štipendijo, je v času prejemanja štipendije dolžan štipenditorju v roku 8 dni od nastanka spremembe, ki bi lahko vplivala na štipendijsko razmerje, oziroma od takrat, ko je zanj izvedel, sporočiti vsako tako spremembo, zlasti pa:

- prekinitve ali konca izobraževanja,
- spremembo vrste in področja izobraževanja,

- sklenitev pogodbe o zaposlitvi oziroma začetek opravljanja samostojne registrirane dejavnosti,
- nastop starševskega dopusta ter dopusta za nego in varstvo otroka,
- število in status oseb, ki se upoštevajo pri ugotavljanju upravičenosti do štipendije, in njihove dohodke ter druge okoliščine, ki se nanašajo na štipendijsko razmerje.

(4) Center za socialno delo za državne štipendije, sklad pa za Zoisove štipendije v primeru sprememb, ki vplivajo na štipendijsko razmerje, po uradni dolžnosti razveljavi odločbo, s katero je bilo odločeno o štipendiji, ter ponovno odloči o štipendiji na podlagi spremenjenih okoliščin od prvega dne naslednjega meseca po nastanku spremembe.

48. člen

(mirovanje štipendijskega razmerja)

(1) Štipendijsko razmerje pri državni štipendiji ali Zoisovi štipendiji miruje, štipendija za tekoče šolsko oziroma študijsko leto pa se ne izplačuje štipendistu, če:

- ni izdelal letnika, dovoljen pa mu je ponovni vpis v isti letnik, razen če letnika ni izdelal zaradi dokazanih opravičljivih zdravstvenih razlogov ali zaradi starševstva,
- dohodek na družinskega člana štipendista, ki prejema državno štipendijo, presega cenzus za pridobitev štipendije,
- štipendist, ki prejema Zoisovo štipendijo, ni dosegel učnega uspeha oziroma povprečne ocene, kot je določena za pridobitev te štipendije, razen, če je dosegel izjemni dosežek iz drugega odstavka 24. člena tega zakona,
- ne izpolni obveznosti iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(2) Za opravičljive zdravstvene razloge iz prve alineje prejšnjega odstavka se šteje bolezen ali poškodba, ki je trajala neprekinjeno najmanj dva meseca in je vplivala na zmanjšanje učnih oziroma študijskih sposobnosti, kar se dokazuje z mnenjem zdravnika specialista. Starševstvo iz prve alineje prejšnjega odstavka lahko uveljavlja tisti od staršev, ki prejema starševski dodatek.

49. člen

(prenehanje štipendijskega razmerja)

Štipendijsko razmerje pri državni štipendiji ali Zoisovi štipendiji preneha, če štipendist:

- po svoji krivdi ne dokonča letnika, za katerega je prejemal štipendijo,
- sklene pogodbo o zaposlitvi ali se samozaposli,
- izgubi status dijaka ali študenta, razen če mu je dovoljeno opravljanje učnih oziroma študijskih obveznosti,
- spremeni izobraževalni program brez soglasja štipenditorja,
- štipendijo pridobi na podlagi posredovanih neresničnih podatkov,
- če po enoletnem mirovanju štipendijskega razmerja ne predloži ustreznih dokazil oziroma na podlagi predloženih dokazil ne izpolnjuje pogojev za nadaljnje prejemanje štipendije,
- v primeru prejemanja Zoisove štipendije ne izkaže izjemnih dosežkov v skladu s tretjim odstavkom 24. člena tega zakona.

50. člen

(vrnitev štipendije)

(1) V primerih iz prejšnjega člena je štipendist dolžan vrniti štipenditorju štipendijo za letnik, ki ga ni uspešno zaključil, skupaj z obrestmi, v skladu z zakonom, ki predpisuje obrestno mero za zamudne obresti.

(2) Pristojni center za socialno delo za državno štipendijo oziroma sklad za Zoisovo štipendijo lahko na prošnjo štipendista odloži vračilo štipendije ali dovoli obročno vračanje štipendije za enako dobo, kot je bila doba prejemanja štipendije, če štipendist iz utemeljenih razlogov štipendije ne more vrniti v enkratnem znesku.

(3) Kot utemeljen razlog iz prejšnjega odstavka se šteje dalj časa trajajoča bolezen oziroma poškodba ali starševstvo štipendista, ki je vplivalo na potek študija.

(4) Če se pristojni center za socialno delo oziroma sklad in štipendist ne dogovorita o vračilu štipendije na način, določen v prvem in drugem odstavku tega člena, se dolžni znesek štipendije z dodatki izterja od štipendista skladno s predpisi, ki urejajo izvršbo denarnih terjatev.

51. člen

(odpis vračila štipendije)

(1) Če je štipendist, ki prejema državno štipendijo ali Zoisovo štipendijo, opustil izobraževanje zaradi dalj časa trajajoče bolezni oziroma poškodbe ali invalidnosti I. kategorije, ga lahko pristojni center za socialno delo oziroma sklad oprosti vračila štipendije in mu štipendijo odpiše.

(2) Če štipendist državne štipendije ali Zoisove štipendije ne more vrniti tudi po odlogu vračila štipendije zaradi socialne ogroženosti, se lahko dolžni znesek odpiše. Dolžni znesek se lahko odpiše tudi v primeru, da bi bili stroški izterjave nesorazmerni z dolgovanim zneskom.

(3) Kriterije za odpis iz prejšnjih odstavkov s podzakonskim aktom določi minister, pristojen za delo, s soglasjem ministra, pristojnega za finance.

52. člen

(vrnitev sredstev skladu)

(1) Če štipendijsko razmerje preneha iz razlogov iz 49. člena tega zakona, mora v primeru neposrednega sofinanciranja kadrovske štipendije delodajalec skladu vrniti delež štipendistu dodeljene kadrovske štipendije, ki ga je prejel iz sredstev sklada na način, določen v pogodbi.

(2) Če štipendijsko razmerje preneha iz razlogov iz 49. člena tega zakona, mora v primeru posrednega sofinanciranja kadrovske štipendije nosilec enotne regijske štipendijske sheme ali samoupravna lokalna skupnost vrniti skladu sorazmerni delež sredstev, ki jih je prejel iz sklada na način, določen v pogodbi.

(3) Sklad zahteva povrnitev sredstev iz prejšnjih odstavkov tudi, če ugotovi, da so bila sredstva porabljen v nasprotju z namenom dodelitve.

53. člen

(opravičljivi razlogi)

Delodajalec je oproščen vračila zneska sofinanciranja kadrovske štipendije, ki ga je prejel neposredno iz sredstev sklada, v primeru prenehanja delodajalca zaradi stečaja.

VII. EVIDENCE

54. člen

(vrste evidenc)

(1) Za potrebe odločanja in opravljanja drugih nalog po tem zakonu, spremljanja, načrtovanja in vodenja politike na področju štipendiranja ter znanstvenoraziskovalne in statistične namene se upravljajo:

- evidenca štipendistov, ki prejemajo državno štipendijo, Zoisovo štipendijo, kadrovsko štipendijo, štipendijo za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu (v nadaljnjem besedilu: evidenca štipendistov),
- evidenca štipenditorjev,
- evidenca prejemnikov nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vodijo organi oziroma organizacije, ki odločajo o posamezni vrsti štipendije, spodbudah za izobraževanje oziroma nagradi za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe. Podatki iz evidenc, ki jih vodijo ti organi in organizacije, se posredujejo in povezujejo v tri enotne centralne zbirke podatkov, ki jih v enaki obliki in vsebini vodi, vzdržuje in nadzoruje ministrstvo, pristojno za delo, kot upravljavec centralne zbirke podatkov.

(3) Evidenco štipendistov za državljane držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma podeljuje štipendije na podlagi vzajemnosti in se štipendiranje ne izvaja po določbah tega zakona, ločeno in smiselno po določbah tega zakona vodi nacionalna agencija programov evropskih skupnosti ter mobilnosti in štipendiranja (CMEPIUS)

55. člen

(evidenca štipendistov)

(1) Evidenca štipendistov se začne voditi z dnem dodelitve štipendije in vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime,
- EMŠO (razen za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu),
- davčno številko (razen za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu),
- spol,
- matično številko štipenditorja
- številko in datum izdaje odločbe,
- naslov, občino (šifra občine) stalnega oziroma začasnega prebivališča,
- o težji funkcionalni prizadetosti štipendista,
- številko transakcijskega računa,
- ime izobraževalnega programa in smeri,
- o vrsti in področju izobraževanja,
- o letniku izobraževanja,
- o letu in letniku, v katerem je začel prejemati štipendijo,
- o statusu osebe, ki vzdržuje štipendista (razen za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu),
- ali se vzdržuje sam - nima vzdrževalca (razen za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu),
- o višini in vrsti štipendije in dodatkov,
- o učnem oziroma študijskem uspehu,
- o vrsti in višini sofinanciranja, ko gre za kadrovske štipendije,
- o socialnoekonomskem položaju štipendista in njegove družine, razen za kadrovske štipendije in za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu
- o statusu štipendista in načinu izobraževanja (dijak, študent, udeleženec izobraževanja)

- odraslih),
- o doseženih izjemnih dosežkih prejemnika Zoisove štipendije,
 - ime, naslov in matično številko izobraževalne institucije,
 - številko in datum izdaje odločbe o dodelitvi štipendije oziroma številko in datum pogodbe o štipendiranju,
 - številko in datum izdaje odločbe o dodelitvi dodatka,
 - mirovanju štipendijskega razmerja in razlogov mirovanja,
 - prenehanju štipendijskega razmerja in razlogov prenehanja,
 - o pritožbah,
 - načinu vračanja izplačanih štipendij in dodatkov, znesek vračila
 - o odpisu štipendije in razlogu za odpis,
 - o referenčnem obdobju (mesec, leto),
 - o občini šole (šifra občine šole),
 - o bivanju v času šolanja (v domu, pri sorodnikih, v najemniškem stanovanju, doma, vozač, v tujini),
 - o štipendiji, dodatkih v enkratnem znesku, višini zneska.

(2) Evidenco štipendistov, prejemnikov državnih štipendij vodijo centri za socialno delo, evidenco štipendistov, prejemnikov Zoisovih štipendij ter štipendistov Slovencev v zamejstvu in Slovencev po svetu pa vodi sklad.

(3) Evidenco kadrovskih štipendistov, za katere kadrovske štipendije sofinancira sklad neposredno delodajalcu, vodi sklad.

(4) Evidenco kadrovskih štipendistov, za katere so kadrovske štipendije sofinancirane v okviru enotnih regijskih štipendijskih shem oziroma samoupravnih lokalnih skupnosti, vodijo nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem oziroma samoupravne lokalne skupnosti.

56. člen

(evidenca štipenditorjev)

(1) Evidenca štipenditorjev vsebuje naslednje podatke:

- o firmi ali imenu štipenditorja,
- o sedežu (občina – šifra občine) oziroma prebivališču štipenditorja,
- številko transakcijskega računa,
- davčno in matično številko,
- o številu zaposlenih po stanju 31.12.,
- o vrsti lastnine štipenditorja,
- o imenu in sedežu razvojne regionalne agencije oziroma lokalne skupnosti,
- o matični in davčni številki razvojne regionalne agencije oziroma lokalne skupnosti,
- o sklenjenih pogodbah med skladom in delodajalci o dodelitvi sredstev za neposredno sofinanciranje kadrovskih štipendij,
- o sklenjenih pogodbah med skladom in nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem oziroma lokalnimi skupnostmi o dodelitvi sredstev za posredno sofinanciranje kadrovskih štipendij,
- o pogodbah med razvojno regionalno agencijo, delodajalcem in štipendistom,
- o seznamu štipendistov (osebno ime in naslov) v okviru posameznega štipenditorja,
- SKD (dejavnost) štipenditorja,
- SKD nadrejene enote (v primeru, ko je poročevalska enota podružnica),

- o skupnem letnem znesku za program štipendiranja po vrstah štipendij,
- o vrsti in višini sofinanciranja kadrovskih štipendij,
- o številu štipendistov pri štipenditorju.

(2) Evidenco štipenditorjev vodi ločeno za neposredno sofinanciranje kadrovskih štipendij in za posredno sofinanciranje kadrovskih štipendij sklad.

57. člen

(evidenca prejemnikov nagrad)

(1) Evidenca prejemnikov nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime,
- EMŠO
- davčno številko,
- spol,
- številko in datum izdaje odločbe o nagradi,
- številko transakcijskega računa,
- o vrsti in področju izobraževanja, o letniku izobraževanja,
- o vrsti in področju dosežka ter subjektu, pri katerem je dosežek nastal,
- o višini nagrade glede na vrsto in področje dosežka.

(2) Evidenco iz prejšnjega odstavka vodi sklad.

58. člen

(dolžnost sporočanja podatkov)

(1) Podatki po tem zakonu se zbirajo neposredno od štipendistov, štipenditorjev ter iz drugih uradnih zbirk osebnih podatkov, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije.

(2) Ministrstvo, pristojno za delo, sklad, pristojni centri za socialno delo, delodajalci ter nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem in samoupravne lokalne skupnosti brezplačno in po uradni dolžnosti pridobivajo osebne podatke iz obstoječih zbirk osebnih podatkov od naslednjih upravljavcev:

- Upravljalca centralnega registra prebivalstva – EMŠO in podatke o prebivališču,
- izvajalcev izobraževalne dejavnosti – ime izobraževalnega programa in smer, način izobraževanja, vrsta in področje izobraževanja, letnik izobraževanja, uspeh, status
- Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o vpisu v evidenco brezposelnih oseb, evidenco oseb, prijavljenih pri zavodu na podlagi drugih zakonov, evidenco brezposelnih oseb, ki jim po zakonu pravice mirujejo, evidenco štipendistov, evidenco oseb, ki so vključene v programe aktivne politike zaposlovanja, in o materialnih pravicah, ki izhajajo iz teh naslovov, za štipendista in njegove družinske člane,
- Davčne uprave Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek – podatke o davčni številki, podatke o vzdrževanih družinskih članih, podatke o dohodkih davčnih zavezancev, s katerimi razpolaga, podatke o stroških, upoštevanih pri uveljavljanju davčne osnove, podatke o dohodnini in obveznih prispevkih za socialno varnost ter podatke o znižanjih in olajšavah, ki se upoštevajo pri obračunu akontacije dohodnine od dohodkov iz kmetijstva in od dohodkov iz dejavnosti,
- Geodetske uprave – podatke o katastru,

- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o številu zaposlenih pri delodajalcih,
- AJPES (Poslovni register) – podatki o štipenditorju, identifikatorji,
- delodajalcev – podatke o zaposlitvi.

(3) V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena posameznikov, na katere se podatki nanašajo, ni potrebno predhodno seznaniti.

(4) Status štipendista se obnovlja po uradni dolžnosti pred iztekom roka za podaljšanje pravice.

(5) Ministrstvo, pristojno za delo, lahko zbirke podatkov iz 54. člena tega zakona na način in pod pogoji, ki jih določata zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in zakon, ki ureja davčni postopek, poveže z zbirkami podatkov iz drugega odstavka tega člena.

59. člen (varstvo podatkov)

(1) Za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ter za varstvo informacijske zasebnosti posameznika se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, če s tem zakonom za posamezne primere ni določeno drugače.

(2) Podatki, ki so davčna tajnost, se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo, posredujejo in uporabljajo tako, kot določa zakon, ki ureja davčni postopek.

(3) Ministrstvo, pristojno za delo, sklad, pristojni centri za socialno delo, delodajalci, nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem in samoupravne lokalne skupnosti lahko pridobljene podatke uporabijo samo za potrebe odločanja in za vodenje evidenc po tem zakonu, ministrstvo, pristojno za delo, pa tudi za izvrševanje nadzora, spremljanja stanja, analize ter znanstveno raziskovalne in statistične namene.

60. člen (hramba in arhiviranje podatkov)

1) Osebni podatki iz 55., 56. in 57. člena tega zakona se hranijo 10 let po prenehanju pravice.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka se podatki arhivirajo.

(3) Če se osebni podatki iz tega člena nanašajo tudi na podatke, pridobljene od davčnega organa, ki se štejejo za davčno tajnost, se v zvezi s hrambo in arhiviranjem teh podatkov upoštevajo tudi določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

61. člen (podzakonski akt)

Način in postopke sporočanja podatkov ter metodologijo vodenja evidenc po tem zakonu s podzakonskim aktom podrobneje predpiše minister, pristojen za delo.

VIII. NADZOR IN POROČANJE

62. člen

(izvajalci nadzora)

(1) Nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona izvaja socialna inšpekcija.

(2) Nadzor nad delom in poslovanjem sklada opravlja ministrstvo.

63. člen

(dolžnost poročanja)

(1) Centri za socialno delo po potrebi, najmanj pa enkrat letno, poročajo ministrstvu, pristojnemu za delo, o številu in višini dodeljenih državnih štipendij o vrstah in področjih izobraževanja in o uspešnosti izobraževanja štipendistov.

(2) Sklad po potrebi, najmanj pa enkrat letno, poroča ministrstvu, pristojnemu za delo o številu in višini dodeljenih Zoisovih štipendij, o vrsti, številu in višini spodbud za izobraževanje ter o vrstah in področjih izobraževanja, za katera so bile štipendije oziroma spodbude dodeljene.

(3) Delodajalci po potrebi, najmanj pa enkrat letno, poročajo skladu o porabi sredstev za neposredno sofinanciranje kadrovskih štipendij ter o vrstah in področjih izobraževanja, za katera so bile dodeljene štipendije.

(4) Nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem in samoupravne lokalne skupnosti po potrebi, najmanj pa enkrat letno, poročajo skladu o porabi sredstev za posredno sofinanciranje kadrovskih štipendij ter o vrstah in področjih izobraževanja, za katera so bile dodeljene štipendije.

(5) Način poročanja subjektov iz tega člena podrobneje določi minister s podzakonskim aktom.

IX. KAZENSKE DOLOČBE

64. člen

(prekršek zaradi nepovrnitve sredstev skladu)

(1) Z globo od 2.000 EUR do 10.000 EUR se kaznujejo za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v primeru prenehanja štipendijskega razmerja skladu ne povrnejo deleža štipendistu dodeljene kadrovske štipendije, ki ga je prejel iz sredstev sklada (prvi odstavek 52. člena).

(2) Z globo od 500 EUR do 2.000 EUR se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

65. člen

(prekršek zaradi opustitve dolžnosti poročanja)

(1) Z globo od 500 EUR do 2.000 EUR se kaznujejo za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če skladu enkrat letno ne poročajo o številu štipendistov, višini podeljenih štipendij, o vrsti in področjih izobraževanja oziroma izobraževalnih programih in o zaposlitvi štipendistov po končanem izobraževanju (drugi odstavek 39. člena).

(2) Z globo od 250 EUR do 1.000 EUR se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

66. člen

(sprejem podzakonskih aktov)

Minister, pristojen za delo, izda izvršilne predpise iz 15., 24., 28., 30., 31., 33., 39., 51., 61. in 63. člena tega zakona do začetka uporabe tega zakona.

67. člen

(vzpostavitev enotnega informacijskega sistema)

Ministrstvo, pristojno za delo, sklad in pristojni centri za socialno delo, nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem oziroma samoupravne lokalne skupnosti vzpostavijo oziroma prilagodijo enoten informacijski sistem za spremljanje in poročanje o podeljenih štipendijah in spodbudah za izobraževanje po tem zakonu do začetka uporabe tega zakona.

68. člen

(prenos kadrov, sredstev in zbirk podatkov)

(1) Ministrstva in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, ki so do uveljavitve tega zakona dodeljevali štipendije, ki jih v skladu s tem zakonom dodeljuje sklad, prerazporedijo javne uslužbenke, ki so opravljali naloge v postopkih dodeljevanja štipendij, na pristojne centre za socialno delo in na sklad v skladu s sporazumom, ki ga podpišejo pristojni ministri in predstojniki centrov za socialno delo ter direktor sklada.

(2) Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo prenese sredstva za štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu na sklad.

(3) Upravljalci zbirk podatkov, ki na dan začetka uporabe tega zakona vodijo zbirke podatkov o pravicah iz tega zakona, s tem dnem prenesejo zbirke podatkov na upravljalce zbirke podatkov po tem zakonu.

69. člen

(prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem začetka uporabe tega zakona prenehajo veljati poglavje VI. ŠTIPENDIRANJE (55. do 59. člen) Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo), Pravilnik o štipendiranju (Uradni list RS, št. 48/99, 43/00, 62/01, 85/02, 15/03-Odl. US, 40/03, 64/04, 28/06 in 50/06) in Pravilnik o posojilu za študij (Uradni list RS, št. 61/99, 87/99 in 78/00).

(2) V Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo) se črtajo:

- četrti odstavek 1. člena ter besedi: »in četrtega« v petem odstavku 1. člena,
- drugi odstavek 10. člena,
- besedilo: »ter politiko štipendiranja« v drugi alineji 63. člena,
- petnajsta alineja 66. člena,
- v prvem odstavku 68. člena besedilo: »štipendistov po tem zakonu,« in
- v drugem odstavku 68.b člena besedilo:

»evidenca štipendistov:

- številko transakcijskega računa,
- o prijavi in začetku vodenja v evidenci,
- o vrsti štipendije,
- o statusa štipendista (vajenec, dijak, študent),
- o socialno ekonomskem položaju republiškega štipendista in njegove družine,
- o šolanju in uspehu šolanja štipendista,
- o izkazanem javno priznanem dosežku prejemnika štipendije za nadarjene,
- o izplačevanju štipendij in dodatkov,
- o vzroku mirovanja izplačevanja štipendije zaradi neizpolnjevanja pogojev,
- o vzroku in datumu prenehanja vodenja evidence,
- o rezultatih preizkusov sposobnosti in nadarjenosti prejemnika štipendije za nadarjene,
- o terjatvah vračil in načinu vračanja neupravičeno izplačanih štipendij,
- o vračanju neupravičeno izplačanih štipendij,
- o pritožbah;«.

V drugem odstavku 53.b člena se beseda »štipendije« nadomesti z besedilom »nadomestila življenjskih stroškov«.

(3) V Zakonu o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06) se v 1. točki drugega odstavka 3. člena črtajo šestindvajseta, sedemindvajseta in devetindvajseta alineja. V osemindvajseti alineji 1. točke drugega odstavka se beseda »štipendije« nadomesti z besedilom »nadomestila življenjskih stroškov«.

(4) V Zakonu o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 119/06 – uradno prečiščeno besedilo) se preneha uporabljati 7.a člen (štipendiranje tujcev in Slovencev brez slovenskega državljanstva) in četrta alineja 74. člena.

70. člen

(ureditev dosedanjih razmerij)

(1) Postopki za uveljavljanje republiške oziroma Zoisove štipendije, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, se dokončajo po predpisih o štipendiranju, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona.

(2) Upravičencem, ki so pridobili republiško štipendijo po predpisih o štipendiranju, ki so veljali pred začetkom uporabe tega zakona, se državna štipendija in dodatki k tej štipendiji za šolsko oziroma študijsko leto 2008/2009 odmerijo po določbah tega zakona.

(3) Upravičencem, ki so pridobili Zoisovo štipendijo po predpisih o štipendiranju, ki so veljali pred začetkom uporabe tega zakona, se ta štipendija izplačuje po teh predpisih do zaključka programa izobraževanja, za katerega so dobili Zoisovo štipendijo.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka zavod najkasneje 60 dni pred začetkom šolskega leta 2008/2009 objavi javni poziv za predložitev dokazil o izpolnjevanju pogojev za izplačevanje Zoisove štipendije po predpisih, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona.

(5) Vloge za nadaljnje prejemanje Zoisove štipendije za nadaljevanje izobraževanja na višji stopnji, vložene po začetku uporabe tega zakona, se obravnavajo po določbah tega zakona.

(6) Štipendije, ki so jih pridobile brezposelne osebe, vključene v programe izobraževanja brezposelnih oseb iz 53.c člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo) na podlagi Pravilnika

o štipendiranju (Uradni list RS, št. 48/99, 43/00, 62/01, 85/02, 15/03-Odl. US, 40/03, 64/04, 28/06 in 50/06), se izplačujejo po določbah navedenega pravilnika do izteka pogodbenega razmerja, sklenjenega v skladu z 49.c členom Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

(7) Kadrovske štipendije, ki so jih dodelili delodajalci na podlagi Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo), se izplačujejo v skladu s predpisi o štipendiranju, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona, in v skladu s sklenjeno pogodbo o štipendiranju do konca izobraževanja, za katero je bila štipendistu štipendija dodeljena.

(8) Pogodbe o posojilu za študij med prosilcem, banko koncesionarko in zavodom, ki so bile sklenjene na podlagi Pravilnika o posojilu za študij (Uradni list RS, št. 61/99, 87/99 in 78/00), se izpolnijo v skladu s predpisi o štipendiranju, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona.

71. člen (uveljavitev zakona)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2008.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se določba četrtega odstavka 70. člena in določbe tega zakona, ki se nanašajo na sofinanciranje kadrovskega štipendij, začnejo uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V tem členu se določa vsebina zakona, to je ureditev štipendij in spodbud za izobraževanje, upravičencev do štipendij in spodbud za izobraževanje, pogoje za pridobitev štipendije, njeno višino in dodatke, sistem vzpodbud za izobraževanje, postopke za uveljavitev štipendij in spodbud, vire financiranja ter vodenje evidenc ter nadzor nad izvajanjem Zakona o štipendiranju.

K 2. členu

Namen Zakona o štipendiranju je spodbujanje izobraževanja in doseganje višje izobrazbene ravni upravičencev, spodbujanje kadrovskega štipendiranja in spodbujanje sistema delovanja enotnih regijskih štipendijskih shem, ki temelji na partnerstvu med delodajalci, nosilci regijske štipendijske sheme in državo ter predstavlja izjemen pomen za razvoj regij in občin v Sloveniji, odprava strukturnih neskladij na trgu dela in končni cilj, ki je večja zaposlenost.

K 3. členu

V 3. členu so pojasnjeni pojmi, ki so uporabljeni v zakonu in se največ uporabljajo v nadaljnjih členih. Gre za naslednje pojme: štipendija, štipendist, štipenditor, delodajalec, enotna regijska štipendijska shema, nosilec enotne regijske štipendijske sheme in izobraževanje. Pojem upravičenec do štipendij je pojasnjen v 7. členu, ker je zanj potrebna širša razlaga in sodi v poglavje o upravičencih in splošnih pogojih za pridobitev štipendije.

Poudariti velja, da izobraževanje po tem zakonu vključuje vse vrste in področja izobraževanja po javno veljavnih izobraževalnih programih poklicnega in srednješolskega izobraževanja, javno veljavnih študijskih programih višjega izobraževanja ter javno veljavnih dodiplomskih in podiplomskih študijskih programih. V tej opredelitvi so vključene vse vrste in stopnje izobraževanja, tako po sedanji zakonski ureditvi kakor tudi po uveljavitvi bolonjskih študijskih programov. Zato v prehodnih določbah zakona ni bilo treba posebej urejati tega vprašanja.

K 4. členu

Zakon o štipendiranju ne more urejati številnih vrst štipendij in drugih prejemkov, ki jih različni subjekti dodeljujejo za izobraževanje. Zato se po četrti alineji 3. člena kot delodajalec štejejo pravne osebe zasebnega prava ali fizične osebe, v tretji alineji tega člena pa je poleg drugih kot štipenditor navedena Republika Slovenija, ki zagotavlja državne štipendije in štipendije za izjemne dosežke.

Za vse druge kadrovske štipendije, ki se dodeljujejo v javnem sektorju na podlagi posebnih predpisov, je določeno, da se uporabljajo določbe Zakona o štipendiranju, ki se nanašajo na kadrovske štipendije. Za štipendije, ki se dodeljujejo v nekaterih primerih v javnem sektorju, pa je določena nadaljnja izjema, po katerih se uporablja Zakon o štipendiranju, razen če je v drugem zakonu oziroma predpisu ali v ustanovitvenem aktu osebe javnega prava drugače določeno. Novi zakon o štipendiranju namreč ravno zaradi precej razdrobljene ureditve kadrovskega štipendij v javnem sektorju, predvsem v državnih organih (pravosodje, šolstvo, obramba...) področja štipendiranja ni mogel urediti kot celovit sistemski predpis, ampak se za javni sektor, smiselno v delu, ki se nanaša na kadrovske štipendije, uporablja le tam, kjer posebni zakon ali drug predpis, temelječ na takem posebnem zakonu te štipendije (že) ureja drugače. Tukaj gre zlasti za javne zavode, javne sklade, javne agencije, javne gospodarske zavode in druge osebe javnega prava, za katere v nobenem posebnem predpisu glede kadrovskega štipendiranja ni urejeno ničesar. Tako je v 4. členu predloga zakona sedaj določeno, da se določbe tega zakona, ki se nanašajo na kadrovske štipendije, smiselno uporabljajo tudi za dodelitev štipendij oziroma drugih prejemkov za izobraževanje kadrov v javnem sektorju, kot tudi za druge oblike vlaganj ali sofinanciranj razvoja človeških virov, razen

če ta ali drug zakon oziroma predpis določa drugače. Iz te dikcije tako razumljivo tudi izhaja, da velja glede na pravilo *lex specialis derogat legi generali*, ki ga vsebuje, izvzetje od uporabe tega (splošnega) zakona za vse kadrovske štipendije, ki so na določenem področju urejene kot *lex specialis*, torej s posebnimi določbami.

Na področju pravosodja se podeljujeta dve vrsti štipendij. Prva je štipendija, ki jo za potrebe pravosodnih organov v Republiki Sloveniji, t.i. pravosodna štipendija, podeljuje Ministrstvo za pravosodje na podlagi 31. člena Zakona o pravniškem državnem izpitu² in je podrobneje urejena v na njegovi podlagi sprejetem Pravilniku o štipendiranju³. Druga vrsta štipendije pa je štipendija, ki jo Ministrstvo za pravosodje podeljuje za strokovno usposabljanje sodnikov, državnih tožilcev in državnih pravobranilcev ter pomočnikov državnih tožilcev in državnih pravobranilcev na podlagi Zakona o sodniški službi⁴, Zakona o državnem tožilstvu⁵ in Zakona o državnem pravobranilstvu⁶ ter Pravilnika o štipendiranju sodnikov, državnih tožilcev in državnih pravobranilcev⁷. Štipendiji sta po svoji naravi kadrovske štipendiji, ki sta na področju pravosodja že uveljavljeni obliki zagotavljanja pomoči oziroma sredstev namenjenih za izobraževanje študentov prava oziroma za strokovno usposabljanje funkcionarjev v pravosodju na področjih, ki so povezana z njihovim delom.

Ker je že uveljavljeni sistem štipendiranja na področju pravosodja nujno potreben za trajno in stopnjevano usposabljanje uslužbencev in funkcionarjev v pravosodju in nemoteno delovanje pravosodja, se določbe tega zakona, ki se nanašajo na ureditev kadrovske štipendije, ne bodo smiselno uporabljale, če drug zakon oziroma predpis (npr. Zakon o sodiščih ali Pravilnik o štipendiranju sodnikov, državnih tožilcev in državnih pravobranilcev) ureja to drugače.

K 5. členu

V prvem odstavku je določeno, da so štipendije kot dopolnilni prejemek namenjene za kritje stroškov v zvezi z izobraževanjem.

V drugem odstavku so naštetе štipendije po Zakonu o štipendiranju, ki so: državne štipendije, kadrovske štipendije, Zoisove štipendije, štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu in štipendije za državljane držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma podeljuje štipendije na podlagi vzajemnosti

V tretjem odstavku je določen namen vzpodbud za izobraževanje.

V četrtem odstavku so navedene spodbude za izobraževanje.

V petem odstavku je navedena nagrada za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe.

K 6. členu

6. člen določa vire financiranja. Sredstva za: državne štipendije, štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu, štipendije za državljane držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma podeljuje štipendije na podlagi vzajemnosti in Zoisove štipendije, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije. Sredstva za neposredno in posredno sofinanciranje kadrovske štipendije in za nagrade za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe, ki jih dodeljuje oziroma izplačuje sklad, se zagotavljajo kot programska sredstva iz državnega

² Uradni list RS, št. 83/03 – UPB1.

³ Uradni list RS, št. 14/95, 19/96, 83/02 in 34/2004.

⁴ Uradni list RS, št. 41/06 – UPB2.

⁵ Uradni list RS, št. 50/06 – UPB2.

⁶ Uradni list RS, št. 41/06 – UPB1.

⁷ Uradni list RS, št. 74/04.

proračuna pristojnih ministrstev in iz namenskih sredstev sklada, sklad pa ta sredstva pridobiva tudi iz sredstev Evropskega socialnega sklada

K 7. členu

Člen opredeljuje upravičence do štipendije. Upravičenci so osebe s statusom dijaka in študenta ter udeleženci izobraževanja odraslih, ki se izobražujejo ter izpolnjujejo druge pogoje, določene v tem zakonu. Pod pojem dijaka po tem zakonu štejejo tudi udeleženci izobraževanja odraslih oziroma udeleženci izrednega izobraževanja po programih poklicnega in strokovnega izobraževanja v skladu s 4. členom Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 110/2006) in 65. členom Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/2006). Pojem izobraževanja je določen v zadnji alineji 3. člena..

K 8. členu

Dne 06.05.2006 je začel veljati Zakon o odnosih RS s Slovenci zunaj njenih meja (Ur.l.RS, št. 43/06: ZORSSZNM), ki v 34. členu določa ugodnejše pogoje za Slovence zunaj Republike Slovenije pri vpisu na visokošolske zavode v Republiki Sloveniji in smiselno tudi pri pridobivanju štipendij. Omenjeni zakon deli Slovence v zamejstvu in po svetu v tri kategorije in sicer v tiste z državljanstvom Republike Slovenije, tiste s statusom Slovenca brez državljanstva RS in tiste brez državljanstva RS in brez statusa, vse tri kategorije pa seveda živijo in prebivajo zunaj RS. Predlog zakona najprej izenačuje vse naštetje kategorije oziroma statute Slovencev pri pridobitvi štipendij, ki jih ureja, pri tem pa jim glede na njihovo svojstvo daje tudi ugodnejši položaj glede na druge upravičence do štipendije za šolanje v RS, ki morajo tukaj prebivati v skladu s slovenskimi predpisi.

Točki 3. in 4. prvega odstavka sta usklajeni z Direktivo 2004/38 Evropskega parlamenta in sveta o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic. Direktiva velja tudi za države članice EGP.

Možnost dodelitve štipendije državljanom tretjih držav, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje, in njihovim ožjim družinskim članom je smiselna, ker je tudi pridobivanje socialnih pomoči vezano s pogojem dovoljenja za stalno prebivanje v Sloveniji.

K 9. členu

Člen določa splošne pogoje za pridobitev štipendije, na katere se sklicuje ureditev v drugih členih zakona.

Osnovni pogoj za pridobitev štipendije je, da upravičenec ob prvem vpisu v prvi letnik poklicne oziroma srednje šole ni starejši od 18 let, za študente pa je zgornja starostna meja določena na 26 let. Nadaljnji pogoji pa so, da ne prejema katere od štipendij po tem zakonu, da ne prejema štipendije ali drugih prejemkov za izobraževanje po drugih predpisih. Osnovni pogoji so tudi, da upravičenec ni v delovnem razmerju oziroma ne opravlja samostojne registrirane dejavnosti ali ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb, ki jo vodi Zavod RS za zaposlovanje.

Starostna meja 26 let je določena glede na obveznost preživljanja otrok, ki jo imajo starši do konca izobraževanja, vendar ne več kot do 26. leta otrokove starosti. Starostno mejo za pridobitev štipendij oziroma pomoči pri izobraževanju imajo tudi druge države, v večini primerov do 25. leta starosti, nekatere pa tudi do 20. leta starosti. Tudi bolonjski programi v to starostno mejo ne posegajo, saj pri študiju na prvi in drugi stopnji (2+3) starost ob prvem vpisu ne presega 24 let, pri tretji stopnji pa ob rednem študiju ne presega 26 let.

K 10. členu

Štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu in štipendije za državljane držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma podeljuje štipendije na podlagi vzajemnosti se dodelijo upravičencem, ki izpolnjujejo splošne pogoje iz tega zakona in pogoje, ki jih v javnem

razpisu, po predhodnem soglasju vlade, določi Sklad oziroma v javnem razpisu, ki ga objavi organ pristojen za izvajanje mednarodnega sporazuma oziroma načela vzajemnosti, ki lahko za izvajanje postopkov dodeljevanja štipendij pooblasti tudi drugo osebo javnega prava.

K 11. členu

Državno štipendijo in Zoisovo štipendijo za izobraževanje v tujini lahko pridobi upravičenec, ki je državljan Republike Slovenije, ali Slovenec brez slovenskega državljanstva, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in izpolnjuje splošne pogoje po zakonu, če se v tujini izobražuje na izobraževalni ustanovi, ki je akreditirana v skladu s predpisi države izobraževanja na javno veljavnem izobraževalnem programu za pridobitev stopnje izobrazbe ter nadaljnjimi pogoji: da gre za mednarodno izmenjavo ali da izobraževalnega programa ni v Republiki Sloveniji ali da je izobraževanje primernejše zaradi bližine izobraževalne institucije, kar bo aktualno predvsem v primeru študentov iz obalnih občin oziroma občin, ki so blizu avstrijske meje. Obenem pomeni ta določba za Slovence v zamejstvu in po svetu ugodnejši položaj pri pridobitvi štipendije za izobraževanje v tujini, saj bodo ob (smiselnem) izpolnjevanju splošnih pogojev za pridobitev štipendije kot ostali upravičenci in ostalih pogojev iz tega člena lahko pridobili štipendijo tudi za izobraževanje v državi, ki ni sosednja država s Slovenijo, kar drugim upravičencem ni omogočeno.

V drugem odstavku so določene institucije, ki izdajo potrdilo o izpolnjevanju navedenih pogojev.

K 12. členu

Zoisova štipendija in državna štipendija se lahko izplača tudi v enkratnem znesku, če se štipendist izobražuje v tujini in to izobraževanje ni krajše od enega semestra, pri čemer je splošna omejitev na največ 12 mesečnih štipendij. Državna štipendija in Zoisova štipendija se lahko izplačata tudi v enkratnem znesku v višini preostalih zneskov štipendij za šolsko oziroma študijsko leto, če štipendist zaključi izobraževanje prej, kot je določeno z učnim oziroma študijskim programom.

K 13. členu

Do državne štipendije so upravičeni upravičenci, ki izpolnjujejo splošne pogoje iz tega zakona in pri katerih povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ne presega 60 % minimalne plače v istem obdobju.

K 14. členu

Višina osnovne državne štipendije brez dodatkov znaša za dijake 36 EUR, za študente pa 54 EUR.

Poleg štipendije lahko dijaki ali študentje pridobijo še pet različnih dodatkov, in sicer glede na dohodek v družini štipendista, za vrsto in področje izobraževanja za učni oziroma študijski uspeh, za izobraževanje zunaj stalnega prebivališča in za štipendiste s posebnimi potrebami.

K 15. členu

V 15. členu je določen način izračuna dohodka na družinskega člana. Izračun tega dohodka se uporablja za ugotavljanje preseganja cenzusa iz 13. in 24. člena zakona ter za ugotavljanje upravičenosti do dodatka glede na dohodek v družini štipendista iz 27. člena.

Dohodek na družinskega člana se izračuna tako, da se skupni dohodek družine deli s številom družinskih članov, h katerim se prišteje tudi vlagatelj.

Ker v zakonu ni mogoče predvideti vseh podrobnosti ugotavljanja dohodka, je v zadnjem odstavku dano pooblastilo ministru, pristojnemu za delo, da to uredi s podzakonskim aktom.

K 16. členu

V tem členu so navedeni dohodki vlagatelja in družinskih članov, ki se upoštevajo pri izračunu dohodka na družinskega člana.

Gre za vse dohodke in prejemke, ki so vir dohodnine, ter druge taksativno naštete dohodke in prejemke.

K 17. členu

V 17. členu so taksativno našteti dohodki iz dejavnosti, ki se upoštevajo pri izračunu dohodka na družinskega člana.

K 18. členu

V tem členu so navedeni primeri, ko se skupni dohodek družine zmanjša.

K 19. členu

V tem členu so navedeni družinski člani, katerih dohodek se upošteva pri ugotavljanju cenzusa.

Posebej je urejen primer, ko je vlagatelj – študent – sklenil zakonsko zvezo ali živi v zunajzakonski skupnosti ali pa postane roditelj. V navedenih primerih se »pretrga« vez z njegovo družino in se nova zakonska zveza šteje kot nova družina.

K 20. členu

V tem členu so navedene osebe, ki se ne štejejo kot družinski člani vlagatelja.

K 21. členu

V prvem odstavku so opredeljene kadrovske štipendije, ki jih dodeljujejo delodajalci upravičencem, ki izpolnjujejo splošne pogoje po tem zakonu, razen starostnega pogoja, in pogoje, določene v splošnih aktih delodajalca.

Zakon za kadrovske štipendije postavlja zgolj okvire, ki veljajo za vse njihove oblike. Tako je določeno, da se te štipendije dodeljujejo v skladu s splošnimi pogoji iz 9. člena Zakona o štipendiranju, poleg tega pogoja pa zanje velja še minimalna višina kadrovske štipendije in dodatka za vrsto in področje izobraževanja.

Zaradi najširšega dostopa do kadrovske štipendije je določeno, da so delodajalci, ki se prijavijo na javni razpis za neposredno sofinanciranje kadrovske štipendije, dolžni posredovati skladu osnovne podatke o štipendiranju, ki jih ta objavi na svoji spletni strani.

Delodajalci, ki so vključeni v enotno regijsko štipendijsko shemo, pa so dolžni nosilcu regijske štipendijske sheme ali lokalni skupnosti posredovati osnovne podatke o štipendiranju, ki jih objavijo na spletni strani.

K 22. členu

Minimalna kadrovska štipendija je enaka državni štipendiji iz prvega odstavka 13. člena, kar pomeni, da znaša 36 EUR za dijake in 54 EUR za študente.

K 23. členu

Predlog zakona določa, da štipenditor in štipendist uredita medsebojna razmerja v pogodbi o štipendiranju. Vsebine te pogodbe zakon ne določa.

K 24. členu

V prvem odstavku so določeni kriteriji za pridobitev Zoisove štipendije, ki jo lahko pridobi dijak ali študent, ki izpolnjuje splošne pogoje iz 9. člena tega zakona in:

- ima v zaključnem razredu osnovne šole povprečno oceno najmanj 4,5 ali več ter pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe ali
- ima v srednji šoli povprečno oceno najmanj 4,1 ali več ter pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe, ali
- je maturant z izjemnim splošnim uspehom – zlati maturant, ali
- ima v višješolskem ali visokošolskem izobraževanju povprečno oceno najmanj 8,5 ali več, ali je uvrščen je uvrščen med najboljših nekaj odstotkov študentov v svoji generaciji, ali
- je dosegel izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja ne glede na letnik šolanja.

Pozitivno mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe poda celosten pogled tudi na aktivnosti, ki niso zajete v predmetnih ocenah in na druge sposobnosti učenca in dijaka kot so inovativnost, nadarjenost, socialna vključenost, umetniška naravnost. V podzakonskem aktu bodo navodila za pripravo mnenja bolj natančno definirana. Sestavni del navodil bo zbirna mapa (portfolijo) ali zbirnik dokazil o pridobljenih znanjih, spretnostih in kompetencah posameznika, ki jih je pridobil z učenjem (formalnim, neformalnim, priložnostnim) ali izkušnjami (delovnimi, življenjskimi) in vključuje tudi interesne dejavnosti, v katerih je bil posameznik dejaven v osnovni in srednji šoli. S tem ukrepom se bo stimuliralo, da bodo šole začele spodbujati ustvarjalnost z vzgajanjem ustvarjalne osebnosti z razvojem metod, kot so npr.: raziskovalni pristop, metode odkrivanja problemov, naloge spreminjanja vsebine, naloge klasificiranja, naloge preurejanja, naloge z več rešitvami, naloge izvirnega asociiranja, naloge povezovanja vsebin.

Metodologijo za določitev deleža štipendistov med osnovno šolo, srednjo šolo, višjo in visoko šolo ter vstopne pogoje za štipendiste glede na uspeh ter glede na pozitivno mnenje učiteljskega zbora in svetovalne službe, natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo. Metodologijo za rangiranje študentov znotraj generacije ter odstotni delež štipendistov za posamezne študije natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju ministrom, ministrom pristojnim za visoko šolstvo. Sestavni del metodologije bo zbirna mapa (portfolijo) ali zbirnik dokazil o pridobljenih znanjih, spretnostih in kompetencah posameznika, ki jih je pridobil z učenjem (formalnim, neformalnim, priložnostnim) ali izkušnjami (delovnimi, življenjskimi) in vključuje tudi interesne dejavnosti, v katerih je bil posameznik dejaven tako doma, kakor tudi v tujini.

Za izjemne dosežke, ki jih morajo prejemniki izkazovati vsaki dve šolski oziroma študijski leti, se bodo štela zlasti najvišja mesta na državnih tekmovanjih, kjer ni določena vrsta teh tekmovanj, zato bo mogoče s podzakonskim aktom iz četrtega odstavka natančneje opredeliti, katera področja dejavnosti se upoštevajo (na primer tekmovanja v znanju tujih jezikov, matematike, slovenščine, športa itd.). Poleg tega se bodo za izjemne dosežke šteli tudi priznanja za najboljše raziskovalne naloge, udeležba in doseganje najvišjih mest na mednarodnih tekmovanjih po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, razvojne dejavnosti ali umetnosti. Med izjemne dosežke bodo uvrščeni tudi nagrajeni znanstvenoraziskovalni dosežki, dosežki na področju športa razvojna ali umetniška dela na državni ali mednarodni ravni ter objava znanstveno raziskovalne naloge v strokovni reviji ali zborniku s pozitivno recenzijo. Metodologijo za razvrščanje kandidatov glede na izjemne dosežke z podzakonskim aktom natančneje določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo, in ministrom, pristojnim za visoko šolstvo

Povprečna ocena se ugotavlja v skladu z zakonom (29. člen).

K 25. členu

Zoisova štipendija brez dodatkov znaša 61 EUR za dijaka in 94 EUR za študenta.

Če se študent izobražuje v tujini, znaša Zoisova štipendija enkrat več kot znaša za izobraževanje v Republiki Sloveniji.

K 26. členu

K Zoisovi štipendiji se lahko dodelijo naslednji dodatki: dodatek glede na dohodek v družini študenta, dodatek za vrsto in področje izobraževanja, dodatek za učni oziroma študijski uspeh, dodatek za izobraževanje zunaj stalnega prebivališča, dodatek za študente s posebnimi potrebami.

K 27. členu

V 27. členu je določen dodatek glede na dohodek v družini študenta. Višina tega dodatka je odvisna od povprečnega mesečnega dohodka na družinskega člana v preteklem koledarskem letu v primerjavi z določenim odstotkom od minimalne plače v istem obdobju. Višina dodatka se giblje od 51 EUR, če znaša dohodek na družinskega člana do vključno 25 % minimalne plače, do 20 EUR, če je dohodek na družinskega člana nad 50 % do vključno 60 % minimalne plače. Izračun dohodka na družinskega člana ter upoštevani dohodki in družinski člani se določijo tako kot pri cenзуsu za pridobitev državne štipendije.

K 28. členu

Dodatek za vrsto in področje izobraževanja znaša 28 EUR. Ta dodatek se bo dodeljeval za vrsto in področje izobraževanja, ki ga bo s podzakonskim aktom glede na potrebe trga določil minister, pristojen za delo. Metodologija, ki bo sestavni del podzakonskega akta, bo naravnava na ugotavljanje dolgoročnih potreb.

K 29. členu

Dodatek za učni oziroma študijski uspeh bodo lahko dobili študenti, ki bodo imeli najmanj povprečno oceno 4,1 ali več v srednješolskem izobraževanju oziroma povprečno oceno 8,0 ali več v višješolskem ali visokošolskem izobraževanju. V tem primeru bo dodatek znašal 19 EUR. Tisti študenti, ki bodo dosegli najmanj povprečni uspeh 4,5 ali več oziroma povprečno oceno 9,0 ali več, pa bodo lahko dobili dodatek v znesku 35 EUR.

Ta dodatek ne pripada v prvem letniku izobraževanja, ker študenti še ne dosegajo učnega oziroma študijskega uspeha, prenos iz prejšnjega izobraževanja pa bi bil neutemeljen zaradi možnih različnih zahtevnosti in programov predhodnega izobraževanja. Izjema od navedenega pravila je, če se študent izobražuje za pridobitev višje stopnje izobraževanja.

K 30. členu

Dodatek za izobraževanje zunaj stalnega bivališča se lahko dodeli alternativno: ali za bivanje ali za prevoz v kraj, kjer se študent izobražuje. Kriterij oddaljenosti 5 km za pridobitev tega dodatka za prevoz v primestnem ali medkrajevnom prometu je enak kot v Zakonu o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 100/04). Da bi se izognili seštevanju istovrstnih pravic, pa je določeno, da se bodo pri višine tega dodatka upoštevale tudi subvencije za prevoz po drugih predpisih, kar se bo podrobneje uredilo s podzakonskim aktom.

K 31. členu

Dodatek za študente s posebnimi potrebami bodo prejeli študenti v skladu s kriteriji za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami v skladu z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami⁸. Kriterije pa bo določil podzakonski akt.

⁸ Uradni list RS, št. 3/07

K 32. členu

Člen opredeljuje prispevek k trajnostnemu razvoju družbe. Gre za tak prispevek k razvoju na gospodarskem, družbenem in okoljevarstvenem področju, ki zadovolji sedanje potrebe na teh področjih, ne da bi pri tem ogrožal zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij na teh področjih.

Maja 2001 je Evropska komisija sprejela Strategijo trajnostnega razvoja, v kateri predstavlja dolgoročno politiko in ukrepe na ekonomskem, družbenem in ekološko-trajnostnem področju. Strategija je bila predstavljena na Evropskem svetu junija 2001. Poudarja, da morajo gospodarski razvoj, družbeni razvoj in varstvo okolja delovati skladno. Definicija Svetovne komisije za okolje in razvoj⁹ pravi, da trajnostni razvoj pomeni »zadovoljiti trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrožali zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij«¹⁰.

Člen določa, da bo sklad za razvoj kadrov in štipendiranje na podlagi javnega razpisa letno določil pogoje za podelitev nagrade za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe tako na gospodarskem, družbenem in okoljevarstvenem področju. Kot kriterij za izbiro se bodo upoštevala najvišja mesta na državnem tekmovanju, vidni dosežki na mednarodnem tekmovanju po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področju gospodarstva, družbe in naravovarstva, nagrajeno znanstvenoraziskovalno, razvojno, aplikativno ali umetniško delo na ravni podjetja, države ali mednarodno na teh področjih, objave znanstvenoraziskovalne naloge, projekta v strokovni reviji ali zborniku na teh področjih in izvedeni projekti, naloge v podjetjih, ustanovah, v državi ali mednarodno na teh področjih in podeljeni patenti na teh področjih.

K 33. členu

Člen določa, da bo sklad za razvoj kadrov in štipendiranje na podlagi javnega razpisa letno določil pogoje za podelitev nagrade za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe na gospodarskem, družbenem in okoljevarstvenem področju. Kot merila za oceno izjemnih dosežkov in izbiro kandidatov se bodo upoštevala predvsem najvišja mesta na državnem tekmovanju, vsebina raziskovalnih nalog, inovativnih izdelkov ali storitev na občinski, regionalni ali državni ravni, vidni dosežki na mednarodnem tekmovanju po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, razvojne dejavnosti ali umetnosti, nagrajeno znanstvenoraziskovalno, razvojno, aplikativno ali umetniško delo na ravni podjetja, države ali mednarodno, objave znanstvenoraziskovalne naloge ali projekta, izvedeni projekti v podjetjih, podeljeni patenti. Določa pa tudi, da prejemnik Zoisove štipendije ni upravičen do nagrade za isti izjemni dosežek, za katerega je pridobil štipendijo za izjemne dosežke, oziroma s katerim v skladu s tem zakonom izkazuje nadaljnjo upravičenost do te štipendije.

K 34. členu

V tem členu so določeni upravičenci do spodbud za izobraževanje delodajalci, nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem in lokalne skupnosti.

K 35. členu

Delodajalci, ki niso vključeni v enotne regijske štipendijske sheme, bodo upravičeni do neposrednega sofinanciranja kadrovskih štipendij iz sredstev sklada, če so štipendije namenjene za študij v Republiki Sloveniji ali tujini, pod pogoji iz tega zakona.

K 36. členu

Do sredstev sklada za sofinanciranje kadrovskih štipendij so upravičeni nosilci regijskih štipendijskih shem ali lokalne skupnosti, ki ta sredstva dodeljujejo delodajalcem, ki so vključeni v enotne regijske štipendijske sheme, v skladu s predpisi o spodbujanju skladnega

⁹ Burtlandska komisija

¹⁰ Our Common Future, Oxford University Press 1987, stran 43

regionalnega razvoja oziroma s predpisi o enotnem izvajanju regijskih štipendijskih shem nosilcev enotnih regijskih štipendijskih shem ali z akti lokalnih skupnosti.

K 37. členu

Delodajalcem, nosilcem regijske štipendijske sheme, ali lokalni skupnosti se sofinancira 50 % posamezne dodeljene kadrovske štipendije, vendar največ do 30 % minimalne plače (156,55 EUR).

V drugem odstavku so določeni osnovni kriteriji sofinanciranja. Število sofinanciranih štipendij je odvisno zlasti od razvojnih potreb delodajalca oziroma od indeksa razvojne ogroženosti regije.

K 38. členu

Medsebojna razmerja, pravice in obveznosti iz naslova sofinanciranja kadrovske štipendije se uredijo s pogodbo, ki jo v primeru neposrednega sofinanciranja skleneta delodajalec in sklad, v primeru posrednega sofinanciranja pa nosilec enotne regijske štipendijske sheme oziroma lokalna skupnost in sklad.

K 39. členu

Osnovna obveznost delodajalca, je, da dodeljena sredstva za sofinanciranje kadrovske štipendije nameni za namene, določene s pogodbo.

V drugem in tretjem odstavku je določena obveznost poročanja o štipendistih, izobraževalnih programih ter zaposlitvi štipendista pri štipenditorju po zaključenem izobraževanju v skladu z roki in načinom, ki bo določen s podzakonskim aktom (peti odstavek).

V četrtem odstavku je določen rok hrambe dokazil o namenski porabi sredstev, ki znaša 10 let, in druga obveznost, to je predložitev dokazil skladu na njegovo zahtevo.

V petem odstavku je določeno, da minister določi način in roke poročanja z podzakonskim aktom.

K 40. členu

Kandidat za pridobitev državne štipendije zahtevo vloži pri centru za socialno delo, ki je stvarno pristojen za odločanje o tej štipendiji. K vlogi predloži še življenjepis - Europass ki omogoča, vpogled v njegove kvalifikacije, znanja, spretnosti in kompetence in zbirno mapo.

Kandidat k vlogi za pridobitev Zoisove štipendije predloži: potrdilo o vpisu v izobraževalni program, življenjepis, zbirno mapo, pozitivno mnenje učiteljskega zbora in svetovalne službe, dokazila o dosežkih, kandidat študent pa še potrdilo univerze, da je uvrščen med najboljše v svoji generaciji.

Življenjepis – (evropski) vsebuje: osebne podatke, opis delovnih izkušenj, opis izobraževanja in usposabljanja, podroben seznam znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih je pridobil v procesu izobraževanja. To so: študijske in obštudijske dejavnosti, dejavnosti pridobljene na delu in v vsakdanjem življenju tako doma kot v tujini, k življenjepis pa priloži še zbirno mapo z vsemi dokazili.

K 41. členu

Javni razpis za dodelitev sredstev za sofinanciranje kadrovske štipendije neposredno delodajalcu bo objavil sklad v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, javni razpis za dodelitev sredstev za sofinanciranje kadrovske štipendije v okviru enotnih regijskih štipendijskih shem pa v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, ter ministrom, pristojnim za regionalni razvoj. V javnem razpisu bodo določeni pogoji za pridobitev sredstev, višina sredstev, zahtevana

dokumentacija, roki za oddajo prijav in drugi podatki, potrebni za odločanje na podlagi javnega razpisa in zakona.

Sklad se bo pred objavo javnega razpisa seznanil s potrebami delodajalcev po kadrih, ki mu jih glede na razvojne in kadrovske potrebe sporočijo delodajalci, nosilci regijskih štipendijskih shem ali lokalne skupnosti na podlagi javnega poziva delodajalcem.

S predlaganimi roki bo celoten proces dodelitve sredstev za sofinanciranje kadrovskih štipendij v okviru enotnih regijskih štipendijskih shem bolj pregleden. Pomembno je, da si roki, ki vežejo nosilce regijskih štipendijskih shem za izvedbo poziva delodajalcem s katerim ugotavljajo potrebe v regiji, in roki ki vežejo sklad (javni razpis za dodelitev sredstev) sledijo v pravilnem sosledju. Le tako bo proces lahko izveden še pred poletnimi (šolskimi) počitnicami in bo tako omogočil dijakom in študentom dobro pripravo na začetek dela na različnih šolah in fakultetah.

K 42. členu

O dodelitvi državne štipendije bo na prvi stopnji odločal pristojni center za socialno delo. O Zoisovi štipendiji, štipendiji za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu, vzpodbudah za izobraževanje in nagradah za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe bo odločal sklad. O pritožbah zoper odločitve centra za socialno delo in sklada bo odločalo ministrstvo. O podaljšanju pravice do državne in Zoisove štipendije se status štipendista ob predložitvi dokazil o dosežkih, obnavlja po uradni dolžnosti. Sklad bo z javnim razpisom določal pogoje in višino štipendij za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu. O dodelitvi štipendij za državljane držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma o dodelitvi štipendij na podlagi vzajemnosti odloča nacionalna agencija programov evropskih skupnosti ter mobilnosti in štipendiranja.

K 43. členu

Pri dodelitvi državnih štipendij, Zoisovih štipendij in vzpodbud za izobraževanje se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, razen v primerih, ko zakon določa drugače.

K 44. členu

O državni štipendiji se odloči za obdobje od vložitve zahtevka oziroma z dnem vpisa v izobraževalni program do konca izobraževalnega programa. Štipendija se bo pridobila s prvim naslednjim mesecem po vložitvi zahtevka, kar pomeni, da se bo izplačala za cel mesec in ne za na primer nekaj dni, kolikor je poteklo od vložitve zahtevka do prvega dne naslednjega meseca.

K 45. členu

V prvem odstavku je določeno, da se lahko štipendija prejema eno leto za posamezen letnik na isti stopnji izobraževanja.

Državne štipendije in Zoisove štipendije se izplačujejo mesečno, in sicer do 15. dne v mesecu za pretekli mesec, razen v zaključnem letniku srednjih šol, ko se za mesec julij in avgust ne izplačujejo.

V zadnjem odstavku je določeno, da se štipendije in vzpodbude za izobraževanje izplačujejo tudi v času absolventskega staža do diplome, vendar v celotni dobi izobraževanja le eno študijsko leto.

K 46. členu

Štipendije se usklajujejo na način in v roku, ki ga določa prvi odstavek 3. člena Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/2006).

K 47. členu

Osnovna obveznost štipendista je predložitev dokazil štipenditorju, da je izpolnil pogoje za nadaljnje prejemanje štipendije. Štipendist mora dokazila predložiti v roku iz javnega poziva, ki ga bo v juniju objavilo ministrstvo.

Štipendist mora tudi sicer v času prejemanja štipendije obveščati štipenditorja o spremembah, ki utegnejo vplivati na štipendijsko razmerje, zlasti pa o prekinitvi ali zaključku izobraževanja, spremembi izobraževalnega programa, sklenitvi pogodbe o zaposlitvi ter o nastopu starševskega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka ter številu in statusu oseb, ki se upoštevajo pri ugotavljanju upravičenosti do štipendije.

K 48. členu

Štipendijsko razmerje miruje, štipendija pa se v tem času ne izplačuje, če štipendist ni izdelal letnika, pa mu je dovoljen ponovni vpis v isti letnik, razen če ni izdelal letnika zaradi opravičljivih zdravstvenih razlogov ali zaradi starševstva. Pri državni štipendiji štipendistu štipendija miruje tudi v primeru, če preseže cenzus. Pri Zoisovih štipendijah štipendija miruje, če ni dosegel učnega uspeha oz. povprečne ocene, kot je določena za pridobitev te štipendije, razen v primeru, če dokaže izjemni dosežek. V tretjem odstavku je določeno, da štipendistu, ki prejema Zoisovo štipendijo in ki ni dosegel učnega uspeha oziroma povprečne ocene potrebne za pridobitev te štipendije, štipendijsko razmerje miruje. To velja za vsako leto in ne le na 2 leti. Uspeh torej štipendist izkazuje letno in mu v primeru, če ga ne doseže, štipendija miruje. V kolikor pa dokaže izjemen dosežek, lahko prejema štipendijo za naslednje šolsko leto ne glede na uspeh. Če pa štipendist v času, ki mu štipendija miruje, izboljša oceno, ima pravico do štipendije tudi na podlagi te izboljšane ocene pod pogoji iz 24. člena, vendar če ne izkaže izjemnega dosežka v 2 letih, mora celotno štipendijo vrniti.

Za opravičljive zdravstvene razloge se šteje bolezen ali poškodba, ki je trajala neprekinjeno najmanj dva meseca in je vplivala na zmanjšanje učnih oziroma študijskih sposobnosti, kar se dokazuje z mnenjem zdravnika specialista. Starševstvo lahko uveljavlja le eden od staršev v primeru, da oba prejemata štipendijo.

K 49. členu

V tem členu so navedeni razlogi za prenehanje štipendijskega razmerja. Štipendijsko razmerje preneha, če štipendist po svoji krivdi ne dokonča letnika, za katerega je prejemal štipendijo, sklene pogodbo o zaposlitvi ali se samozaposli, izgubi status dijaka ali študenta ali udeleženca izobraževanja odraslih, razen, če mu je dovoljeno opravljanje učnih oziroma študijskih obveznosti, spremeni izobraževalni program brez soglasja štipenditorja, štipendijo pridobi na podlagi posredovanih neresničnih podatkov, če po enoletnem mirovanju štipendijskega razmerja ne predloži ustreznih dokazil oziroma na podlagi predloženih dokazil ne izpolnjuje pogojev za nadaljnje prejemanje štipendije in v primeru prejemanja štipendije ne izkaže izjemnih dosežkov v skladu s tretjim odstavkom 24. člena tega zakona.

K 50. členu

V primeru prenehanja štipendijskega razmerja je štipendist dolžan vrniti štipenditorju prejeto štipendijo za letnik, ki ga ni uspešno zaključil, skupaj z obrestmi v skladu z zakonom, ki predpisuje obrestno mero za zamudne obresti.

Pristojni center za socialno delo oziroma sklad lahko na prošnjo štipendista odloži vračilo štipendije ali dovoli obročno vračanje štipendije, če štipendist iz utemeljenih razlogov štipendije ne more vrniti v enkratnem znesku. Kot utemeljen razlog se šteje dalj časa trajajoča bolezen oziroma poškodba štipendista ali starševstvo, ki je vplivalo na potek študija.

Če se pristojni center za socialno delo oziroma sklad in štipendist ne dogovorita o vračilu štipendije, se dolžni znesek štipendije z dodatki izterja od štipendista po sodni poti.

K 51. členu

Pristojni center za socialno delo oziroma sklad lahko štipendista oprosti vračila štipendije in štipendijo odpiše, če je ta opustil izobraževanje zaradi dalj časa trajajoče bolezni oziroma poškodbe ali invalidnosti I. kategorije. Prav tako se lahko dolžni znesek odpiše, če štipendist štipendije tudi po odlogu vračila ne more vrniti zaradi socialne ogroženosti, ali pa če bi bili stroški izterjave nesorazmerni z dolgovanim zneskom.

Kriterije za odpis v navedenih primerih bo določal podzakonski akt.

K 52. členu

Prvi in drugi odstavek določata vračilo sredstev skladu. Gre za vračila spodbud za izobraževanje, ki jih prejmejo delodajalci, nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem, ali lokalne skupnosti.

Sklad zahteva vrnitev sredstev tudi, če ugotovi, da so bila sredstva uporabljena v nasprotju z namenom dodelitve.

Vračilo sredstev, zlasti način in roke vračila se določi v pogodbi med štipenditorjem in skladom.

K 53. členu

V tem členu je določena izjema, ko je delodajalec oproščen vračila zneska sofinanciranja kadrovske štipendije. Izjema se nanaša na prenehanje delodajalca zaradi stečaja.

K 54. členu

V tem členu so določene vrste evidenc, in sicer evidenca štipendistov, evidenca štipenditorjev, evidenca prejemnikov nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe. Evidence vodijo organi oziroma organizacije, ki odločajo o posamezni vrsti štipendije oziroma spodbude za izobraževanje. Podatki iz evidenc, ki jih vodijo organi in organizacije, se posredujejo in povezujejo v tri enotne centralne zbirke podatkov, ki jih v enaki obliki in vsebini vodi, vzdržuje in nadzoruje ministrstvo, pristojno za delo, kot upravljavec centralne zbirke podatkov. Evidenca štipendistov za državljane držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume o sodelovanju na področju izobraževanja oziroma podeljuje štipendije na podlagi vzajemnosti in se štipendiranje ne izvaja po določilih tega zakona, bo smiselno in ločeno vodila nacionalna agencija programov evropskih skupnosti ter mobilnosti in štipendiranja (CMEPIUS)

K 55. členu

V tem členu je navedena vsebina evidence štipendistov s potrebnimi podatki. EMŠO je pomemben identifikator za identifikacijo enote opazovanja, to je štipendista v evidenci štipendistov in za povezovanje med različnimi evidencami (npr. med evidencami štipenditorjev in štipendistov), zato mora biti vključen v nabor podatkov, ki se vodijo v teh evidencah.

K 56. členu

V tem členu je določena evidenca štipenditorjev s potrebnimi podatki.

K 57. členu

V tem členu je določena vsebina evidence nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe s potrebnimi podatki. EMŠO je pomemben identifikator za identifikacijo enote opazovanja, to je prejemnika nagrad, v evidenci prejemnikov nagrad za prispevek k trajnostnem razvoju družbe

in za povezovanje med različnimi evidencami (npr. med evidencami štipenditorjev in štipendistov), zato mora biti vključen v nabor podatkov, ki se vodijo v teh evidencah.

K 58. členu

V prvem odstavku je določeno, da se podatki zbirajo neposredno od štipendistov, štipenditorjev ter iz drugih uradnih zbirk, ki jih vodijo za to pooblaščen organi in organizacije.

V drugem odstavku je določeno, katere podatke pridobivajo ministrstvo, pristojno za delo, sklad in pristojni centri za socialno delo brezplačno od posameznih upravljavcev zbirk osebnih podatkov.

V tretjem odstavku je določeno da, posameznikov, na katere se podatki nanašajo, ni potrebno predhodno seznaniti.

V četrtem odstavku je določeno, da se status štipendista obnavlja po uradni dolžnosti pred iztekom roka za podaljšanje pravice.

V petem odstavku je določeno, da ministrstvo, pristojno za delo lahko zbirke podatkov iz 54. člena tega zakona na način in pod pogoji, ki jih določata zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in zakon, ki ureja davčni postopek, poveže z zbirkami podatkov iz drugega odstavka te obrazložitve.

K 59. členu

V prvem odstavku je določeno, da se za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ter za varstvo informacijske zasebnosti posameznika uporabljajo določbe Zakona o varstvu osebnih podatkov, razen če zakon določa drugače.

V drugem odstavku je določeno, da se podatki, ki so davčna tajnost, zbirajo, obdelujejo, shranjujejo, posredujejo in uporabljajo tako, kot določa zakon ki ureja davčni postopek.

V tretjem odstavku je določeno, da se lahko pridobljeni podatki uporabijo samo za potrebe odločanja in vodenja evidenc po Zakonu o štipendiranju.

K 60. členu

V tem členu je določen čas arhiviranja podatkov.

K 61. členu

Vodenje evidenc ter sporočanje podatkov bo natančneje uredil podzakonski akt.

K 62. členu

V skladu z drugim odstavkom 45. člena Zakona o prekrških¹¹ so prekrškovni organi upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, zato je tem členu je dano pooblastilo socialni inšpekciji, da opravlja nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona V drugem odstavku pa daje pooblastilo ministrstvu, da opravlja nadzor nad delom in poslovanjem sklada.

K 63. členu

Sklad, pristojni centri za socialno delo, delodajalci in nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem bodo po potrebi, najmanj pa enkrat letno, poročali ministrstvu osnovne podatke s področja, za katerega so pristojni.

¹¹ Uradni list RS, št. 3/07 – UPB4.

K 64. členu

V prvem odstavku je določena globa za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika, in za posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če v primeru prenehanja štipendijskega razmerja skladu ne povrnejo deleža štipendistu dodeljene kadrovske štipendije, ki ga je prejel iz sredstev sklada.

V drugem odstavku je določena globa za odgovorne osebe navedenih pravnih in fizičnih oseb v primerih iz prvega odstavka.

K 65. členu

V prvem odstavku je določena globa za prekršek, če štipenditor ne poroča skladu in ne predloži dokazil o namenski porabi dodeljenih sredstev – drugi odstavek 39. člena.

V drugem odstavku je določena globa za odgovorno osebo pravne ali fizične osebe, če stori prekršek iz prvega odstavka.

K 66. členu

V tem členu je določeno, da se predpisi, potrebni za izvajanje tega zakona, sprejmejo do začetka njegove uporabe.

K 67. členu

Zakon nalaga, da ministrstvo, pristojno za delo, sklad in pristojni centri za socialno delo, nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem oziroma lokalne skupnosti do začetka uporabe tega zakona vzpostavijo oziroma prilagodijo enoten informacijski sistem, do tedaj pa sklad, pristojni centri za socialno delo, nosilci enotnih regijskih štipendijskih shem oziroma lokalne skupnosti ministrstvu poročajo enkrat letno.

K 68. členu

V prvem odstavku je določeno, da ministrstva in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, ki so do uveljavitve tega zakona dodeljevali štipendije, ki jih v skladu s tem zakonom dodeljuje sklad, prerazporedijo javne uslužbenke, ki so opravljali naloge v postopkih dodeljevanja štipendij na pristojne centre za socialno delo in na sklad, v skladu s sporazumom, ki ga podpišejo pristojni ministri in predstojniki centrov za socialno delo ter direktor sklada.

V drugem odstavku je določeno, da ministrstvo za visoko šolstvo znanost in tehnologijo prenese sredstva za štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu na Sklad.

V tretjem odstavku je določeno da upravljavci zbirk podatkov, ki na dan začetka uporabe tega zakona vodijo zbirke podatkov o pravicah iz tega zakona, bodo morali s tem dnem prenesti zbirke podatkov na upravljavce zbirke podatkov po tem zakonu.

K 69. členu

V prvem odstavku je določeno, da z dnem začetka uporabe Zakona o štipendiranju preneha veljati 6. poglavje – štipendiranje – Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

V drugem odstavku je določeno, da pripada brezposelni osebi, ki je udeleženec izobraževanja po 53.b členu navedenega zakona nadomestilo življenjskih stroškov namesto štipendije.

V tretjem odstavku je določeno, da se v Zakonu o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06) v 1. točki drugega odstavka 3. člena črtajo šestindvajseta, sedemindvajseta in devetindvajseta alineja. V osemindvajseti alineji 1. točke drugega odstavka se beseda »štipendije« nadomesti z besedilom »nadomestila življenjskih stroškov«.

V četrten odstavku je določeno, da se v Zakonu o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 119/06 – uradno prečiščeno besedilo) preneha uporabljati 7.a člen (štipendiranje tujcev in Slovencev brez slovenskega državljanstva) in četrta alineja 74. člena.

K 70. členu

Postopki za uveljavljanje republiške oziroma Zoisove štipendije, ki so se začeli pred začetkom uporabe Zakona o štipendiranju, se dokončajo po predpisih o štipendiranju, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona.

Upravičencem, ki so pridobili republiško štipendijo po predpisih o štipendiranju, ki so veljali pred začetkom uporabe Zakona o štipendiranju, se državna štipendija in dodatki k tej štipendiji za šolsko oziroma študijsko leto 2008/2009 odmerijo po določbah tega zakona.

Upravičencem, ki so pridobili Zoisovo štipendijo po predpisih o štipendiranju, ki so veljali pred začetkom uporabe Zakona o štipendiranju, se ta štipendija izplačuje po teh predpisih do zaključka programa izobraževanja, za katerega so dobili Zoisovo štipendijo.

Ne glede na navedeno zavod najkasneje 60 dni pred začetkom šolskega leta 2008/2009 objavi javni poziv za predložitev dokazil o izpolnjevanju pogojev za izplačevanje Zoisove štipendije po predpisih, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona.

Vloge za nadaljnje prejemanje Zoisove štipendije za nadaljevanje izobraževanja na višji stopnji, vložene po začetku uporabe tega zakona, se obravnavajo po določbah Zakona o štipendiranju.

Štipendije, ki so jih pridobile brezposelne osebe, vključene v programe izobraževanja brezposelnih oseb iz 53.c člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in na njegovi podlagi izdanega pravilnika, se izplačujejo po določbah pravilnika do izteka pogodbenega razmerja, sklenjenega v skladu z 49.c členom Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

Kadrovske štipendije, ki so jih dodelili delodajalci na podlagi Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, se izplačujejo v skladu s predpisi o štipendiranju, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona, in v skladu s sklenjeno pogodbo o štipendiranju do zaključka izobraževanja, za katerega je bila štipendistu dodeljena štipendija.

Pogodbe o posojilu za študij med prosilcem, banko koncesionarko in zavodom, ki so bile sklenjene na podlagi Pravilnika o posojilu za študij (Uradni list RS, št. 61/99, 87/99 in 78/00), se izpolnijo v skladu s predpisi o štipendiranju, ki so veljali do uveljavitve tega zakona.

K 71. členu

V tem členu je določeno, da začne Zakon o štipendiranju veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s šolskim oziroma študijskim letom 2008/2009. Določba četrtega odstavka 70. člena in določbe zakona, ki se nanašajo na sofinanciranje kadrovske štipendije, pa se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.